

REVISTA MUSICAL CATALANA

Butlletí mensual del ORFEÓ CATALÀ

SUMARI

Músichs vells de la terra (continuació). *Flecha*, per Felip Pedrell. — *Judicis de fóra casa*. A M. Robert Sand (redactor en cap de *Le Guide Musical*), per Joan Salvat. — *El Penadès*. *Balls, Dansas y Comparsas populars* (continuació), per Antoni Insenser. — *Cooperació a la Edició Vaticana dels llibres de cant litúrgich* (continuació), per Miquel Rué, Pbre. — *L'Anacrusa en la música moderna*. *Concordància entre'l compàs y'l ritme* (acabament), per Mathis Lussy. — *Festa de la Música Catalana, Any II. Cartell del Concurs de 1905*. — *Catalunya*. — *Correspondències*: Berlín, Brusselas, Londres, Madrid, París, Viena. — *Publicacions rebudas*. — *Nova*. — *Orfeó Català: Secció oficial*.

BARCELONA

Redacció y Administració: Plassa de Sant Just, 4

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: *Barcelona*: Pels socis del ORFEÓ CATALÀ, un any, 4 pessetas; pels no socis, 5 pessetas. — *Fóra*: Pels socis del ORFEÓ CATALÀ, un any, 5 pessetas; pels no socis, 6 pessetas. — *Extranger*: Un any, 6 franchs

Se suscriu, además, en las principales Librerías y Magatzems de Música

Número solt, 50 CENTIMS

SINDICATO MUSICAL BARCELONÉS

DOTESIO

CATÁLEG N.º 1 de MÚSICA RELIGIOSA, aprovada per
la Comissió nomenada pera la revisió de la música sacra.

PREU FIXO

	Pessetes		Pessetes
FERRER (M.)—Jaculatoria al Sagrado Corazón de Jesús, pera bariton (lletra castellana y catalana)	2'50	MAS Y SERRACANT (D.)—Alabanzas a Jesús Sacramentado, a 2 o 3 veus	1
—A Maria Santísima, lletreta a 3 veus iguals	1'50	MASVIDAL (J.)—Coplas de Comunió, a solo y chor	0'75
—Letrilla a la Santísima Virgen, a chor, solo y duo	1'25	—Gozos a San José, a 2 o 3 veus	0'75
—Salve Regina, a 3 veus iguals	2'25	—Despedida a San José, a 2 o 3 veus	1'25
MAS Y SERRACANT (D.)—Gozos del Glorioso Patriarca San José, a solo y chor al unison	0'90	—Salve Regina, a 3 veus	2'50
—Sacris, a chor al unison	0'50	—Himno a Maria, a 3 veus	1'50
—Tota pulchra, a 2 veus	2	—Tantum Ergo Genitore, a 3 veus	0'75
—Cinco Aves Marias y Gloria, a 2 veus y chor	2	SANCHO MARRACO (J.)—Letrilla para la Comunió, a solo y chor	1
—Tantum Ergo y Genitore, a 2 veus	0'90	—Plegaria al Santísimo Sacramento, pera comunió, a solo y chor	1'25
—Bone Pastor, a 2 veus	0'90	—Al Cor de Jesús, pregaria a solo y chor, lletra catalana	1
—Panis Angelicus, motet a 2 veus y chor (<i>ad libitum</i>)	1'40	—Bendita sea tu Pureza, pera tiple	1
—Trisagio a la Santísima Trinidad, a 2 o 3 veus	1	—A Maria, pregaria pera tiple o tenor	1
—Trisagio Mariano, a 2 o 3 veus	1	—Canción a la Virgen, pregaria pera tiple o tenor	1
—Motete al Sagrado Corazón, pera la comunió, a 2 triples	1'25	—Si con hermosas flores, lletreta a Maria a 2 veus	1'25
—Ecce Panis, a duo	1'25	—Adoro te Devoto, motet a 4 veus, ab acompanyament d'orga (<i>ad libitum</i>), premiada en la «Festa de la Música Catalana»	1'50
—Amor Jesu, a duo	1		

RIBERA (J.)—Misa de Santísimo Sacramento, a 3 veus, solos y chors, ab acompanyament d'orga, violoncel y contrabaix <i>ad libitum</i> , composta sobre motius del «Pange Lingua»	6 pessetas
Veus separadas en partitura	2 »
Parts de violoncel y contrabaix, separadas	2 »

Sindicato Musical Barcelonés "Dotésio"

EDITORIAL DE MÚSICA

Rambla Sant Josep, 29 (antiga Casa Guardia), y Portal del Angel, 1 y 3 (abans J. B. Pujol y C.)

(SUCESSORA DE LA CASA FILLS D'ANDREU VIDAL Y ROGER)

BARCELONA

REVISTA MUSICAL CATALANA

Butlletí mensual del ORFEÓ CATALA

Any I

Desembre de 1904

Núm. 12

MUSICHES VELS DE LA TERRA

(CONTINUACIÓ)

FLECHA

Fuenllana transcriu pera *vihuela* altrás duas *ensaladas* (*villancicos* las titula) per l'estil de l'anterior; las lletres són humorísticament lliures, tant lliures que avuy sublevarian las orelles d'un artiller. En abduas la tornada de la *farirunfán*, de la *farirunfán*, o de la *fariririra*, serveix pera contar las desventuras del «pobre Joan» que «ha perdut a sa muller», es a dir, que «s'es transfigurat» fugint ab un altre, mentres «los seus infants ploran a l'hostal»; o pera dirigir a «*Teresica hermana — si á ti pluguiese*» proposicions tals que obligan a respondre a la monja:

*Una noche sola
yo bien dormiría,
mas tengo gran miedo
que me perdería.*

La música d'aquests *villancicos* o *ensaladas*, com la de las anteriors, es moguda, plena de gracia y escrita d'una plomada. Modernisadas una mica las rudesas y angulositats del contrapunt, ningú diria que aquestas cosas foren escrites en època en que cap compositor sabia escriure la més senzilla monodia ni sobreposarse a las trabas contrapuntísticas, que eran llavoras la música tota.

* *

El qui hagi tingut la paciència de seguïrnos fins aquí, reclamarà, ab justicia, que li diguem quelcom respecte de la personalitat dels dos Flecha y del llibre famós de *Las Ensaladas*,

publicat per Flecha nebot. Comensem pel llibre, que'ns revelarà no pocas cosas de nostres autors, fins ara ignoradas.

Incidentalment hem parlat del llibre al tractar dels Madrigals de Vila. Convé dedicarli ara complert senyalament bibliogràfic, y això es lo que anem a fer a continuació.

Se titula:

Las ensaladas de | Flecha, Maestro de Capilla que fué de | las Serenissimas Infantas de Castilla, recopiladas por F. Matheo Flecha su sobrino, | Abad de Tybau, y Capellan de las Magestades Casareas, con algunas suyas y de otros antbo- | res, por el mismo corregidas y echas (sic) estampar. Dedicadas al Illustrissimo Señor Don | Juan de Borja del consejo de la Magestad Catholica y su Embaxador | acerca de la Casaria, &c.

(Escut dels Borjas, colocat en mitg de la paraula *Ba-xo*, indicació de la part vocal a que correspon el quadern únich que d'aquesta obra s'ha tingut a la vista, — com ja diguerem, — y que deu constar de quatre quaderns, y potser un de suplementari pera las *Ensaladas* a cinch.)

Impressas en la ciudad de Praga | en casa de Jorge Negrino año 1581.

Se llegeix en la dedicatoria a D. Joan de Borja:

«.....que a sacado a luz las presentes Ensaladas de mi tio, con algunas de otros autores y mias, las cuales aunque son viejas ninguno antes de él las compuso, ni despues, con preciarse todos de tenellas, nadie las ha recopilado ni echo estampar. Dos solas, la una llamada el JUBILATE, la cual no he podido haber¹, y la otra el

1) La transcriu el *vihuelista* Miquel de Fuenllana, com ja sabem.

CANTATE ó danza de espadas, la cual por ser algo larga y prolija he querido dejar, no van aquí.»

Afegeix després, demanant perdó dels errors d'estampa:

«porque aun que con mucho cuidado y diligencia haya yo mismo asistido á la corrección de ellas, por ser nuestro idioma muy diferente y contrario al de estas partes, y el estampador no muy perito en la música, no podrá dejar de haber muchos... De Praga á los 30 de Junio del año 1581. — De V. S. Illustrissima, servidor y Capellan, F. Matheo Flecha, Abad de Tyban».

Segueix al darrera:

«Al lector: Estas partes (de la Música y lleys, pes y mida) como difíciles sean de los menos alcanzadas, de aquí viene que ni el subiecto es tan comunicado, ni el modo de comunicarse, que es la estampa, tan frecuente en nuestra España: por lo que yo del deseo de aprovechar y deleitar á los curiosos incitado, viendo que estas ENSALADAS las procuraban muchos tener y que por andar escritas de mano no podían dejar de ser muy costosas y poco correctas, me esforcé á tomar este trabajo de recopilar y sacar á luz las de mi tío y de otros, y peligro de con ellas juntar algunas mias. Querría que las unas fuesen tan aceptas cuánto sé que las otras hasta hoy á todo al mundo han sido, etc.»

Al darrera:

«Tabla (de las Ensaladas) El fuego: Flecha (à 4). — La Bomba: Flecha (à id.). — La Negrina: en blanch (à id.). — La guerra: Flecha (à id.). — El bon jorn: Vila (à id.). — La justa: Flecha (à id.). — La viuda: Flecha (à id.). — La feria: F. M. Flecha¹ (à id.). — Las cañas: F. M. Flecha (à id.). — La trulla: Càrrecs (à id.). — La lucha: Vila (à id.). — Los chistes: Flecha (à 5). — Las cañas: Flecha (à id.). — El molino: Chacon (à 6). — Ben convé ne Madona: F. M. Flecha (à 5).

Las Ensaladas forman un quadern de 8 pàgines de preludis y 51 de text musical, sols numeradas las d'una cara. Signaturas A a O, de 8 pàgs. cada plech.

Els noms dels autors que apareixen en la Taula nos són coneguts, exceptuant el de Càrrecs. De Chacon, autor del segle XVI, he vist una col·lecció de Villancicos manuscrita. Y Vila es, sense cap mena de dubte, el mateix famós Pere Albert Vila, esmentat en el *Libre de coses*

assenyalades y autor de la col·lecció de Madrigals de que'ns hem ocupat al comens d'aquest estudi.

Exposats tots els extrems que's refereixen al senyalament bibliogràfic de las Ensaladas, nos resta estudiar els de la bibliografia general dels autors y'ls particulars biogràfics, uns y altres molt intrincats, gracias a la forma y manera com s'escriuen las historias, però que procurarem desenmaranyar tot lo que sia possible.

FELIP PEDRELL

(Seguirà)

JUDICIS DE FORA CASA

A M. ROBERT SAND

(Redactor en cap de *Le Guide Musical*)

Com no sia pera comentar algun crim anarquista o bé una crisis ministerial, poch s'ocupan al extranger de lo que passa dintre d'Espanya. Per lo que respecta al moviment intel·lectual, no faltan crítics intel·ligents y curiosos que publican de quan en quan interessants articles ahont s'hi estudian algunas de nostras personalitats artísticas o literarias, y avuy un pintor o un arquitecte, com ahir un poeta y demà un músich, són presentats als ulls del extranger pera recordarli que aquest malaventurat país no es solament la terra dels toreros y dels polítichs. Més són aquests, casos purament individuals, y estudis d'un caràcter més general que abarquín un ram determinat del art, són més rars els que veuen la llum, y no sempre hi ha en ells la informació completa y el judici cabal del moviment que s'estudia. Per això al desplegar no fa molts dias el número de *Le Guide Musical* que's publica a Brusselas, corresponent al 27 de Novembre, ens va fer un salt el cor. Acabavam de llegir l'epígrafe del primer article, que deya *Notes sur l'évolution de la musique en Espagne*. No tinguérem prou temps pera empassarnos sa lectura, y com no acabava en aquell número, esperàrem ab ansia el següent, pera veure com l'autor del petit treball, M. Robert Sand, completava sas opinions sobre'ls mestres espanyols que més han influït en la evolució moderna.

Llegit el segon article, ab el qual termina son treball el senyor Sand, bé'ns permetrà dit senyor,

1) Segurament el nebot y recopilador.

després de regraciarli l'atenció que ha dedicat a nostre renaixement musical, ampliar y refutar per nostra part alguns del seus judicis, emesos, sens dubte, ab bona fe, però també ab un excés de confiança en la part interessada que l'ha informat. Respecte als compositors de casa, bé prou se coneix ahont lo portan sas simpatias y sas amistats, y no's seria gens difícil senyalar ab el dit la persona inspiradora de dita informació.

Més, atenemnos a lo escrit pel senyor Sand, tot fent las aclaracions convenientes.

Un dels obstacles, diu el referit crítich, ab que ha de lluitar el músich espanyol es la falta absoluta de protecció oficial y l'influencia perniciosa y constant de l'art italià. Molt cert es lo primer, y ja sabem que si a Catalunya se fa quelcom seriós per estimul dels artistes, es degut sempre a la iniciativa y protecció particular. En quant a la influencia del art italià a Barcelona, no es tant activa com en altres ciutats, Madrid inclusiu. Es cert que'l tenor y la diva treuen encara al gros públich de pollaguera, com succeeix per tot arreu, però lo de que solament siguin admesas com novetats las produccions de la jova escola italiana, queda ben rebut al esmentar que, descomptant *La Bohème*, de Puccini, y la *Cavalleria rusticana*, admesas en los principals teatres del món, res més ha quedat de repertori en nostre Liceu dels novells mestres italians, y en cambi s'han sostingut sempre fermes las produccions de Wagner (qual traducció al català van completant l'«Associació Wagneriana» y'l senyor Ribera), Berlioz, Bizet, Humperdinck, Saint-Saëns, Charpentier, Massenet, etc. També es fals que las obras dels compositors espanyols s'hagin de cantar aquí de retorn dels teatres d'Italia. Els mestres Pedrell, Bretón, Albéniz, Giró, Vives, Manén y altres en donaràn fe.

El senyor Sand divideix en tres agrupaments als compositors de la península: els essencialment espanyols, els que s'inspiren en el folk-lore de la regió ahont han viscut, y els que portan el segell de la influencia estrangera. Deixant apart els autors *zarzueleros* de menys importancia, quals obretas liricas no poden pendres seriosament en consideració baix el punt de vista del pervindre de la música, el senyor Sand se concreta a parlar «dels artistes quals aspiracions més nobles y la realisació més perfecta mereixen esser retingudas».

Els compositors verament espanyols que creu dignes de citarse són els senyors Albéniz, Bretón, Chapí, Granados y Jerónimo Jiménez (aquest últim, com a transició entre la música *bullanguera* y l'art seriós, pot passar).

Res diriam de la opinió que li mereixen las obras d'aquests autors si no fossin els elogis des-

mesurats que dedica a n'en Chapí y que no podràn menys de sorprendre al criteri més imparcial. Judiquin nostres llegidors: «Ruperto Chapí — diu M. Sand — pot esser considerat com el Goya de la música moderna d'Espanya. Cap altre com ell té l'inspiració graciosa, original, viva y al mateix temps la composició sabia; la seva obra es considerable; la facilitat de la seva producció podria quasi compararse a la d'un Bach (!), — guardant tota proporció (y tal!), — y fins en sos errors hi trobareu una forma seduhidora y una frescor verament encisadora. Si'l senyor Chapí hagués volgut pendres la pena, al hora actual ocuparia dintre l'Europa un dels primers llocs (!!!). Mestre de la tècnica, en la més gran accepció de la paraula, no li faltan may troballas y emplea procediments eminentment personals, que són quasi sempre del efecte més felis». Ignorem las obras que'l distingit crítich belga coneix del senyor Chapí, però no seràn pas aquell adefessi que's titula *Mujer y Reina*, ni l'empa-lagós *Curro Vargas*, ni las encarnetladas partituras del *Tambor de granaderos*, *La Revoltosa* y moltes més. No negarem aquí'l talent musical, y més encara teatral, del mestre Chapí, a qui's deuen, dintre'l genre popular, quadros d'un sabor ben castis y ab color propi destrament musicats; però volguer presentar al referit mestre com a una eminencia europea, resulta un xich candorós.

Tot rendint al mestre Felip Pedrell els honors que se li deuen, hi ha en la conclusió del paragraf a n'ell dedicat cert rigor y alguns malentesos que no podem deixar passar per alt.

Lo mateix hem de dir referent a la cita del mestre Nicolau. ¿No hi ha declarada ignorancia al omitir del mestre català la seva obra darrera, la més important y personal, sos admirables chors escampats arreu y may prou ensalzats? En ells hi resplendeix la tècnica més ferma, l'inspiració més genial, y l'esperit de la terra tant generosament s'hi esplaya, que'ls fan documents importantíssims no tant sols dintre'l renaixement musical de Catalunya, sinó en la mateixa evolució general de la música. El *Dívendres Sant*, *Caplani* y *La Mare de Déu*, pera no citar-ne d'altres, són composicions a las que potser dintre son genre no trobariam equivalents en la literatura musical moderna.

Altres oblit imperdonable es deixar de citar al costat dels senyors Millet y Mas Serracant, dos altres compositors que en la actual evolució musical a Barcelona més s'han significat per la importancia y caràcter de sas obras: ens referim al senyor Lamote de Grignon, autor del poema *La Nit de Nadal* y d'un enfilall d'hermosas melodias de factura ben moderna, y al senyor Manén, quina *Acté* (representada l'hivern passat al Liceu), aixis com sas

composicions simfòniques y de cambra, denotan una personalitat ben marcada.

Al tercer agrupament, compost d'autors en els quals la influència estrangera s'hi troba més impresa, el senyor Sand hi inclou els mestres Morera y Vives. Del primer ne fa un judici bastant cabal, però no així del segon, qual obra completa vol ignorar, ja que un judici absolut d'ella creu que a horas d'ara seria encara prematur; no obstant, confia en bellas sorpreses pera'l pervindre... Com si no fossin prou reals y llegendims els mèrits de sas múltiples obras! L'autor que deixa escrites la *Euda d'Uriach*, el *Don Lucas del Cigarral*, las cançons de las *Fadas del Canigó*, y aquella sentida pàgina esdevinguda ja clàssica entre nosaltres, *L'Emigrant*, pot estar convençut de que en l'història del art musical hi té un lloch ben senyalat.

Tot confessant el senyor Sand no haver volgut fer més que un ràpit bosqueig de la evolució de la música moderna a Espanya, acaba son estudi plantyantse de que una intel·ligent protecció y una crítica ben informada no donguin lloch a moltíssims compositors d'innegable talent pera donarse a conèixer y prodigar sa producció, ab lo qual estem completament d'acort. De totes maneres, sàpiga'l senyor Sand que la crítica artística espanyola no es pas la sola ignoranta de lo que passa fóra de casa. Al parlar dels fets d'aquí, també incorre la crítica estrangera en igual ignorancia. ¿No es en el mateix número precisament de *Le Guide Musical* hont s'hi llegeix que la sarsuela de l'Isaac Albéniz *San Antonio de la Florida* ha obtingut a Espanya més de cinchcentas representacions? Això es suposar un èxit totalment distint del que logrà. Y no ho dihem en desprestigi de l'obra, ja que en la única representació verificada a Barcelona forem dels que ab més fe l'aplaudírem.

Y aquí donariem per terminats els nostres comentaris, si no'ns vegessim obligats a fer una aclaració, y es que així com el senyor Sand generalisa sempre al tractar de la evolució musical a Espanya, nosaltres més bé hem particularisat, atenintnos a la evolució musical a Catalunya. Sense voler rebaixar el nivell intel·lectual de las demás regions espanyolas, hem de remarcar la diferencia notable que existeix entre las del mitgdia y centre ab las del nord. Mentres a Madrid s'han rigut dels *Mestres Cantors* y han xiulat a Vicens d'Indy, entre altres sacrilegis, aquí a Barcelona s'ha festejat com se deu al propi mestre D'Indy, y el públich de concerts no s'ha mostrat pas indiferent al moderníssim y refinat art dels R. Strauss, César Franck, Charpentier, Debussy, Chausson, Dukas, Gilson y tants altres.

No faltan, per sort, a Catalunya iniciatives ben dirigidas pera ensalzar y ennoblir l'art, tot perfec-

cionant la cultura del nostre poble. Fem memoria de la Societat Catalana de Concerts, que dirigí'ls primers anys el mestre Nicolau; las repetidas visitas que'ns han fet els mestres D'Indy, Strauss, Weingartner y Colonne, sense oblidar las memorables audicions de la orquesta Filarmònica de Berlin, la orquesta Lamoureux, la «Schola Cantorum» de París, lo Quartet txèque, l'Eugeni Ysaye, l'Hugo Hermann y tants altres artistes que a Barcelona han trobat la més entusiasta acollida. Y en circol més modest, però no menys profitós pera l'art català, ¿no tenim a casa entitats tant importants y seriosas per sas continuas manifestacions com són la «Associació Musical», la esmentada «Associació Wagneriana» y la mateixa «Filarmònica», que dirigeix M. Crickboom, a qui de sobras deu conèixer M. Robert Sand?

Per fi, un dato altament significatiu ens aportan els mateixos articles del senyor Sand, que corrobora la diferencia de cultura musical de que parlàvem, y es que dels tretze compositors espanyols que s'hi troban esmentats, deu pertanyen a la antiga nacionalitat catalana.

JOAN SALVAT

EL PENADÈS

BALLS, DANSAS Y COMPARSAS POPULARS

(CONTINUACIÓ)

VI

ELS XIQUETS DE VALLS

Més que una comparsa, es una institució; un poble representat per nombrosas collas engelosidas dels llorers que infinitat de generacions conqueriren ab llurs proesas; la tradició els ho conta y els recorda aquella brahó y fortalesa que volen ells sostenir, pera que'ls fills sigan dignes dels pares, pera que'ls néts no s'avergonyeixin dels avis.

Per això segueixen encara las festas del Camp, de la Conca de Barberà y del Penadès, y allà ahont van ells va la gatzara y'l goig y l'entusiasme que arreu escampan: Tarragona, Reus, Valls, Montblanch, Vendrell, Arbós y Vilafranca són els centres ahont s'hi guarda el caliu de tan atrevit espectacle; una festa d'aquestas encontradas sense *Xiquets* vindria a ser com el pa sense sal y s'hi trobarian a mancar més que cap de las altras diversions, de tal manera que fins aquestas semblarian encongidas y com emmantelladas d'espessa boyra.

Ja quan entran al poble, immensa gernació surt a rebre'ls als portals; d'un tros lluny s'ou l'espínguet de la gralla, que refila de gust, y el redoble dels timbals, que trasmeten el frenesi a onades; els brassos dels amichs ja s'extenen pera donarlos la benvinguda, y ab els *Xiquets* s'aparellan y no'ls deixan més mentres són al poble: ells són els que'ls ajudan, els que'ls recordan las hassanyas y ardidessas de tal any y tal altre, y ab aquestas conversas y ab agradosa animació's dirigeixen a casa l'Alcalde o a la Casa de la Vila a fer el primer castell. Surt net; y es clar que surt net ab tant brillant esperit! Cada cos es un tronch de roure, cada bras un samaler, y cada mà una grapa de ferro que s'enfonsa per l'espatlla del company, formant una massa compacta que s'aixeca com monument al mitg de la plassa.

Jo he vist als *Xiquets de Valls* fóra d'aquestas comarcas y m'han fet llàstima: no troban companys ni qui'ls ajudi y comparteixi ab ells els braus exercicis y'ls recordi llurs victoriosas gestas: apareixen com planta exòtica fóra del ambient indispensable pera'l seu sosteniment; las grallas se'ls enrogallan y perden l'espínguet; als timbals se'ls afluixa'l tremp, y aquells cossos que eran tronchs tambalejan, y els brassos que se'ls veyan nervuts s'encongeixen, y aquellas grapas s'arronsan: resulta ridicol trasplantar els *Xiquets*.

Més val veure'ls en aquest sol que'ls enardeix, testimoni de llurs atreviments y valentias: aquí hi troban els amichs que, atapahits, els enrotllan; balcon y finestras plens a vessar; la plassa y'ls carrers que hi donan, rublerts de caps que amatents els contemplan y admiran embadalits; aquí s'hi arraparan els amichs pera pujar els castells y torras, aquí s'hi esforssaran pera folrar fins a tersos els pilans de set, y no mancarà gent fornida que aixecarà en pes el castell alsat per sota.

En sent al mitg dia, y al sortir dels oficis divins, com las demás dansas y comparsas, acompanyan al Ajuntament de retorn a la Casa de la Vila, y, tot esperant que'ls altres fassin llurs respectius exercicis, van discutint la forma d'assegurar el castell, admetent els aficionats que millors condicions reconegudas tingan y pujan ab ells aparellarse, disposant a la fi el cap de colla els llochs que cadascú ocuparà.

Las grallas y timbals, ab pausat ritme, han senyalat el comensament; a l'hora pujan descalsos tres o quatre homes alts, fornits, encaixant llurs peus

sobre las espatllas dels sapats que serveixen de basamenta: són els segons. Per damunt d'aquests, nervuts y escardalenchs, els tersos, y al seu darrera els quarts, ja més lleugers, y aixís successivament anant pujant els de menys edat quan més amunt van. No cal dir que a la animació de las grallas s'hi uneix el murmul del poble, que sembla'ls vulga ajudar, y la espectació creix per moments al veure la serenitat ab que'ls més jovenets s'enfilan per aquella columna humana; ja està a punt de coronarse la extranya pilastra, y són dos noyets els que s'atreveixen a tanta alsaria; y el castell, si flaqueja, si no flaqueja: las espatllas semblan abaixarse; si las camas no s'aclofan, aguantarà; els cossos ja tremolan, els nervis dels brassos s'ensogan, las suors baixan regalimadas de pis en pis; els ulls, esverats, com si volguessin sortir de lloch. Anim, que poch falta! L'aixecador, un nen de vuit anys, ja s'hi ajupa, y l'enxaneta (una criatura) el segueix, s'hi enxancarà, ja es al cim, y, alsant sas manetas, senyala al cel, ple de fervor, cantant victoria. En aquest punt las grallas indican el compromís ab una nota estrident, llarga, fins que veuen escorres lleuger castell avall al que ha servit de cim, y venen allavors els hurras del poble, els crits entusiastas dels aficionats, els estrepitosos aplaudiments de tot un poble.

Després d'aquest castell, que l'hem arribat a veure de nou pisos no fa gaires anys, encara s'entenen en fer torras y pilans, fins que'l darrer el portan al balcó principal de la Casa de la Vila, hont s'hi enfilan quasi tots ells.

Al ser l'endemà, de matinada, són els *Xiquets* els que trenquen la són; però com la gent va fadigada y tipa, ¡quin bo hi fa de tombarshi pel llit tot escoltant las frescals y encisadoras notas de las aubadas! Talment ajudan a descansar.

Acompanyan també la professó en tot el tom, lluhint son mèrit ab els pilans de quatre o cinch pisos, que aguantan per temps inusitat; la tonada especial que hi sonan las grallas es tranquila y falaguera; y en sent al enfront de la iglesia, entre l'indescriptible búrgit d'orquestas, borregas, fluvols, panderets y bastoners y els espetechs d'inombrables fochs y quets que aixordan creuant l'espai; ja refan castells y torras a banda y banda de portal, com guarda d'honor del sant Patró, que, passant entremitj d'ells, se n'entra al temple, essent aclamat y victorejat per la gran gernació que hi acut.

XIQUETS DE VALLS

ARRIBADA

Grallas

Timbals

The musical score is written for two parts: Grallas (top staff) and Timbals (bottom staff). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The score consists of seven systems of staves. The Grallas part features a melodic line with various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The Timbals part provides a rhythmic accompaniment with a mix of eighth and sixteenth notes, often in a syncopated pattern. There are several triplets marked with a '3' in the Timbals part. The score concludes with the instruction 'D. C.' (Da Capo) at the end of the final system.

D. C.

LAS AUBADAS

Andante M. M. ♩-76

Grallas

Timbals

Musical score for 'LAS AUBADAS'. The score is for Grallas (soprano) and Timbals (bass). The tempo is Andante, marked with a metronome of 76. The key signature is one sharp (F#). The time signature is 2/4. The Grallas part features a melody of eighth and sixteenth notes, while the Timbals part provides a rhythmic accompaniment with chords and single notes.

ELS CASTELLS

Andante M. M. ♩-92

Grallas

Timbals

Musical score for 'ELS CASTELLS'. The score is for Grallas (soprano) and Timbals (bass). The tempo is Andante, marked with a metronome of 92. The key signature is one sharp (F#). The time signature is 2/4. The Grallas part features a melody with various tempo markings: 'rall' (rallentando) and 'tempo'. The Timbals part provides a rhythmic accompaniment with chords and single notes. The score includes a section marked '(toch d'aleta)' (toch d'aleta) in 3/4 time.

D. C.

PORTANT EL PILÀ AL BALCÓ

Allegretto M. M. $\text{♩} = 168$

Grallas

Tímals

Final ad libitum

La indumentaria dels *Xiquets* es el vestit de diari dels hortelans de las riberas del Gayà y del Franco-lí: cal sotets, calsilla blava, faixa negra, cos de camisa y un mocador vermellós al cap. L'origen de tant extranya costum no's pot fixar, per més que la tradició es que en el curt temps de la dominació dels alarbs en el Camp, els naturals del país veyan ab gust y els hi caigué en gracia, especialment als fills de Valls, els exercicis que aquells feyan, que

tenian certa similitut ab els castells, que segurament copiaren y en sortiren mestres avensats els catalans. Els instruments que portan reforsan aquesta tradició, ja que tant la gralla com el timbal es ben experimentat que foren introduits per ells.

ANTONI INSENSER

(Seguirà)

COOPERACIÓ A LA EDICIÓ VATICANA DELS LLIBRES DE CANT LITÚRGIC

(CONTINUACIÓ)

EPOCA 2.^a

De compilació y establiment

Sant Gregori

Aquestes antigas melodias ab las que's delitaven nostres pares en la fe, las va recullir Sant Gregori y las va restaurar y aumentar, *restauravit et auxil' renovavit et auxil' carmina* ¹ *Instauravit opus, auxil' et in melius* ², afegint als quatre tons autèntichs fonamentats sobre sas tòniques, altres tants, nomenats plagals, que's fonamentan en las dominants dels autèntichs.

Molts documents antichs no solament nos presenten a Sant Gregori com a compilador y restaurador d'aquestes melodias, fins alashoras usadas per la Iglesia, sinó com a compositor inspirat per l'Esperit Sant, *qui afflatu Sancto Spiritu... cantum anni circuli nobile edidit* ³. Sant Gregori pregava al Senyor pera que's dignés enviarli desde'l cel lo tò convenient als seus càntichs; y l'Esperit Sant va baixar sobre d'ell en forma de coloma, il·luminant el seu cor, y Gregori comensà a cantar dient: *Ad te levavi. Alleluja* ⁴. Aqueix mateix fet es citat per Sant Odon de Cluny ⁵, y en antichs quadros se representa a Sant Gregori vestit d'una roba quals dibuixos són formats per neumas, y conversant ab los àngels, que fan caure sobre d'ell una pluja de notes, simbolisant aixís sa inspiració divina ⁶.

Fins a Sant Gregori l'art musical tenia per llibres las memorias que'l retenian, y que per tradició s'anava perpetuant d'edat en edat. Ell va inventar uns senyals particulars, basats en punts y accents, ja aguts, graves o circumflexes, que, posats

sobre las paraulas, sense ajuda de cap ratlla y prenent direcció de la dreta o de l'esquerra, la veu devia pujar o baixar sobre la síl·laba afectada per aquests accents. A n'aquests senyals, més o menys agrupats o compostos, se'ls donà'l nom de neumas, perquè representan un conjunt de notes o agrupaments cantats ab una sola emissió d'aire ⁷.

Ab l'ajuda d'aquestes senyals Sant Gregori va compilar primer el Gradual y després el Responso-rial, y aquests dos, aixís ordenats, van formar la materia total del Antifonari, nomenat de Sant Gregori.

Per medi d'aquestes melodias la Iglesia s'ha fet escoltar fins pels mateixos barbres ⁸, y ab l'encís del cant dels salms fou com Sant Agustí y sa munió de quaranta companys frares y apòstols va invadir la illa dels angles, pera ferne, baix l'ordre de Sant Gregori, una illa d'àngels y sants ⁹, *rien qu'à leur apprendre à chanter*, solament ensenyantlos a cantar ¹⁰. Aquesta mateixa idea expressa Chateaubriand quan diu «que'l cristianisme, quan va civilisar als selvatges, ho va fer per medi dels cants, y'l iroquès, que no havia cedit als seus dogmas, va cedir als seus concerts» ¹¹.

A Roma Sant Gregori hi fundà la *Schola cantorum*, hont ell mateix en persona hi ensenyava. De dita *Schola* n' sortian los mestres, que després anavan a ensenyar per las diverses escoles de la cristiandat lo cant, prenent copias autènticas del Antifonari que's guardava allí com a punt de consulta.

Pepí y Carlemany veyem que acuden a dita *Schola* y a dit Antifonari, *ad fontes*, a la font de Sant Gregori, y els Papas, successors d'aquest, nomenan a n'alguns monjos pera que passin a la Galia y a la Germania pera complimentar los desitjos d'abbós emperadors.

A Carlemany li foren enviats los xantres Roman y Pere, quiscú ab la seva corresponent copia del Antifonari. Al passar per Sant Gall, Roman malaltejà y quedà allí fins a restablirse, mentres que Pere continuà fins a Metz, hont hi fundà una célebre *Schola* de cant gregorià. Roman, ja restablert, quedà a Sant Gall mateix, fundant igualment sa *Schola*, la més floreixent del imperi dels francs. Pera millor interpretar son Antifonari utilisà certs senyals, que s'anomenan *romanians*, no volent dir que ell mateix los inventés, perquè diu D. Pothier que, «pera ajudar Romanus als seus deixebles a retenir sas lliçons,

1) *Canto gregoriano*, pel P. E. de Uriarte, pàg. 12.

2) Aixís se cantava en altre temps abans del introit «*Ad te levavi*», *Gregoriana*, per Alfred Dabin, pàg. 47.

3) Com se llegeix en lo confront de ms. de Sant Gall. Id., pàg. 47.

4) *Revue du Chant Grégorien*, vol. XII, pàg. 133, nota 4.

5) *Boletín de Santo Domingo de Silos*, any VI, pàg. 156.

6) *Gregoriana*, obra citada, pàg. 20, nota 2, y Boyer d'Agen, pàg. 53.

7) *Introduction aux mélodies grégoriennes*, per Boyer d'Agen, prefaci, XX, pàg. 71.

8) Id., pàg. 22.

9) *L'art religieux et le chant grégorien*, per J. Guibert, S. S., pàg. 12.

10) *Le Chant Grégorien. Sa genèse et son développement*, per Dom Laurent Janssens, pàg. 18.

11) Boyer d'Agen, prefaci, XX, pàg. 103.

12) *Lo Geni del Cristianisme*, etc., part 3.ª, llibre I, cap. I.

va recórrer al ús de certes lletras y certs senyals particulars, juntantlos als neumas..., però que també se'n troban de semblants en altres manuscrits de diferents provincies».

Per tot ahont anava extenent son domini Carlemany hi fundava escoles, baix la direcció de mestres ben experts, sortits d'aquells centres, que ensenyavan de viva veu *potius colloquendo quam conscribendo* las melodias que Sant Gregori havia codificat ab la ajuda dels neumas. La influencia d'aquestas escoles se va estendre cap al mitgdia de Fransa y, seguint los temps, fins al nord d'Espanya, y Girona no es del tot extranya a la mateixa, si's tenen en compte alguns documents litúrgichs que, si no pertanyen a la era carlovingia, deuen sa existencia a una edat ben propera d'aquesta¹.

Al segle XI va aparèixer Gui d'Arezzo, lo monjo de Pomposa, que'ls francesos volen que sigui seu d'origen², qui inventà l'ús de las ratllas o tetràgramma, donant los noms a las notas de la escala, qual escriptura ell perfeccionà d'una manera desconeguda fins aquell temps.

Del segle VIII al XIII las melodias gregorianas van viure de tot son esplet, ab alternatives de més o menys corrupcions, que prompte eran corregides. Que informavan l'esperit religiós d'aquell temps ho prova'l carinyo ab que Sant Bernat encarregava sa transcripció als seus monjos copistas: «Vuy que esteu advertits — los diu — que no separeu las notas unidas, ni uniu las separadas, perquè per aqueixa variació'n podria sortir una gran disconformitat en los cantos». «Guardemnos, al executar aquestas melodias, — afegeix, — de separar els neumas units, per pausas massa llargas, y d'unir els separats ab una pressa sense solta.» *Simul cantemus, simul pausemus*; lo mateix *jubilus*, que s'executà ab tendresa de veu y separant convenientment cada neuma.

En aquest medi ambient signé quan va aparèixer Sant Tomàs d'Aquino, que al compondre l'Ofici del *Corpus* ens deixà aquell *Lauda Sion*, pessa de conceptes tant enlayrats y qual cant té un encis digne de tota ponderació.

Mentres corria la fi del segle XIII, y durant lo XIV, s'anaren ajuntant al cant gregorià altres variants, que al XV quasi'l tornavan desconegut, portant la confusió als Antifonaris. Las alteracions dels segles XV y XVI són degudas a que'l ritme ja abans s'havia fet tot pesat, y prompte's trobà en gran part destruït. En deixant d'observarlo aviat se feu desconegut, y si al segle XVI los antichs neumas

perseveran més o menys intactes, es per un rest de respecte a lo existent, com diu D. Pothier. De totas maneres las llargas fileras de notas sobre certes sílabas, no tenint prou sentit, han perdut sa rahó d'existir y no's tarda a volguerlas reduhir. En lloch de volguerlas comprendre y retornarlosi'l ritme, que solament ell las hi pot donar la vida, se las farà desaparèixer; lo remey es radical, però al mateix temps mortal pera l'art del cant gregorià¹.

MIQUEL RUÉ, PBRE.

Mestre de Capella de Girona

(Seguirà)

L'ANACRUSA EN LA MÚSICA MODERNA

PER MATHIS LUSSY

CONCORDANCIA ENTRE'L COMPÀS Y'L RITME

(Acabament)

Sens dubte'ls grans músichs, quan se troban davant d'una obra fosca, procuran eixir de las tenebras. Llur sentiment corretgit reforma instintivament l'escriptura falsejada y restableix el perfecte acord entre'l compàs y'l ritme. Però, ¡que pochs que són els aficionats que posseheixen aquesta preciosa facultat!

Per altra part, a què exposarse, fins els més ben dotats, a lluytar y a perdre'l temps?

¿Quantas vegadas aquests admirables petits poemes, *Las romansas sens paraulas*, han estat editats, digitats, revisats y corregits? Ni un sol dels que n'han revisat han fet ni las més indispensables correccions. Ni un sol ha fet res pera facilitar, per medi de l'indicació del compàs correcte, l'accentuació verdadera, la única que pot ajudar a ferlos comprendre. Fet capital, *el ritme imposa el compàs* que li es necessari, y *aquest sol compàs* fa sentir y comprendre'l sentiment y l'idea que'l ritme enclou.

Milers de pianistas han tocat aquestas petites obras mestras, y pochs las han compresas. Igualment els veritables goigs estètics y intel-

1) Llegeixis l'apèndix que publicarem al final d'aquest petit estudi.

2) Boyer d'Agen, pàgs. 81 y 203.

1) *Revue du Chant Grégorien*, XII, pàg. 11.

lectuals que aquests poemes devien procurarlos, han deixat de sentirlos. Lo mateix que'ls ignorants que llegeixen y canten en una llengua estrangera sense comprendre'l sentit dels mots y que, no obstant, acaban per trobar un cert encant misteriós en aquest xerroteig, milers de músichs s'accontentan ab aquestas delectacions purament sensuais!

Tot acabant aquest estudi, experimentem la necessitat de declarar que'ns feya falta, que'ns mancava, un cert valor pera publicarlo; que l'amor a la ciencia solament nos ha inspirat y no l'esperit de denigrar, ni cega presumpció.

Déu nos-en-guard de voler insinuar o deixar suposar que'ls mestres clàssichs, Bach, Haendel, Mozart, Beethoven, Weber, Mendelssohn, que Chopin, Schumann, Brahms, etc., no hagin sentit y comprès tota l'ànima, tota la poesia, tota la potencia expressiva, divina, de llurs obras. No! No som capassos de tal heretgia. Ho repetim expressament: el sentiment d'aquests genis immortals els hi feya *agafar y comprendre* de cop, ab una espontaneïtat fulgurant en sa sublim síntesis, el sentit espiritual, tota l'extensió expressiva y psíquica de llurs inspiracions, fins essent escrites en un compàs falsejat, fins disfressadas baix un fals ropatge. Creyem solament que aquests genis, dotats d'una intuïció y d'una potencia de sentiment extraordinarias, no's feyan càrrech de la importancia que'l compàs empleyat exerceix en l'enteniment dels aficionats y virtuosos pera la comprensió de la idea musical. D'aquí la poca importancia que donavan en fer concordar el compàs ab el ritme.

Que'ls exemples citats serveixin de lliçó a tots els músichs!

Per no haver prestat suficient atenció a n'aquesta qüestió del ritme, els compositors, fins els més dotats, els més instruits, afadigan a milers d'executants y'ls privan de saborejar llurs obras en sa plenitud intel·lectual.

Y nosaltres, músichs de tots els països, de tots els temperaments, de todas las escuelas, sapiguem, donchs, que ni l'estudi de l'harmonia, ni'l del contrapunt, de la fuga, ni de la més extraordinaria habilitat d'orquestració posada al servey de la inspiració més rica y més poderosa, no son prou pera transportar nostras inspiracions a n'aquesta esfera elevada de la conciencia artistica ahont el músich *comprèn* lo que ell *senti*:

sols el coneixement del compàs, la ciencia del ritme, proporcionan la clau pera obrir la porta d'aquest santuari tancat pera tants profans.

EXERCICIS PRACTICS

No us fieu pas del compàs indicat.

Toqueu una obra qualsevulga davant d'un veritable artista y instantaniament us dirà en quin compàs deu estar escrita. Escolteu, mireu els *ictus* o sons forts ritmichs de las pessas que toqueu; poseu, al menys mentalment, davant de cada un, una barra divisoria; compareu tot seguit el compàs aixís obtingut, ab l'indicat. Si hi ha concordancia, millor; sinó, estudieuho, examineuho, escorcolleuho encara. Si l'examen no us permet abandonar vostre compàs, abandoneu el que es escrit, y substituiuho pel vostre. Es el bo! Certament el compositor no s'ha pres la molestia vostra, no tenint per guia principis tant certs.

Molt sovint se presenten ritmes (la *Sérénade* de Mendelssohn ens ho ha provat) que tenen tot l'aspecte de *tètics*, es a dir, de comensar en el *temps fort*, y que, no obstant, són *anacrúsichs*. Aquests ritmes exigeixen atenció y vigilància. Els ritmes realment *anacrúsichs* ben escrits *saltan a la vista* y cridan l'atenció, ja que llur primera nota no es al començament d'un compàs y va precedida d'un o de molts silencis, mentres que'ls ritmes enganyosos comencen, també sovint, ab un gran valor en el primer temps y omplan el primer compàs. Ab tot y això, las notas d'aquest primer compàs no prenen forsa. Aquestas són precisament las menas de ritme, ho repetim, que han enganyat y fadigat als músichs més eminents y'ls han fet admetre la falsa idea de que hi han compassos forts y compassos febles. Donchs, si trobeu frases que contenen en el primer compàs notas de poch valor y de gran valor en el segon, desconfieue. Desconfieue dels compassos a 2 temps, en els quals l'accent, la nota forta, cau continuament en el segon temps; desconfieue dels compassos en els quals se troban notas *prolongadas* o *silencis* en el primer temps de dos en dos compassos; desconfieue dels compassos de 4 temps, a 12/8, etc., quan hi ha continuament un valor llarch, una blanca, o una blanca ab punt sobre'l tercer temps, sobre tot si 'l primer y segon

temps estan dividits presentant negres, corneas, etcètera.

Desconfieu sobre tot de certs compassos a 4 temps en els quals l'accent cau continuament sobre'l tercer temps. Sentiu desitg de *partirlos*, de posar una *barra divisoria davant del tercer temps*. Però si d'aquesta operació'n resulta un *sacceig maquinat*, es que'l compàs a 2 temps no'ls hi va bé: són compassos *anacrúsichs* a 4 temps. Exigeixen una barra divisoria davant del tercer temps del text primitiu, però'ls dos primers temps, formant *anacrusa*, pertanyen al compàs precedent.

Ara, que voli aquesta estimada concordança per tot el món, en las escolas y conservatoris: *la donem al domini públich!* Que'ls editors l'amparin y li donguin alas, y nosaltres deixarem aquesta terra ab la certesa d'haver sigut útils als músichs y d'haver contribuït al progrés de la ciencia y de l'art de la música, *encant y felicitat* de nostra vida!

FESTA DE LA MÚSICA CATALANA

ANY II

CARTELL DEL CONCURS DE 1905.

I. **Premi de 500 pessetas**, que s'adjudicarà a la millor y més important composició pera chor mixte. Lletra a lliure elecció.

II. **Premi de 250 pessetas**, que s'adjudicarà a la millor composició pera chor a veus d'home, inspirada en lletra d'esperit catalanesch.

III. **Premi de 500 pessetas**, ofertes per l'Eminentíssim Cardenal Bisbe de Barcelona, Dr. En Salvador Casanyas, a la millor Missa de Gloria pera chor a 3 o 4 veus d'home o mixtas, tenint en compte en aquest últim cas que la tessitura de las veus blancas sigui acomodada a la veu de noy. Aquesta composició podrà esser escrita pera veus solas o ab acompanyament d'orga, y deurà reunir las condicions senyaladas pel Sant Pare Pius X en sa Instrucció *Motu proprio*.

IV. **Premi de 250 pessetas**, ofertes per l'«Ateneo Barcelonés», al millor estudi sobre la música popular catalana.

V. **Premi del «Centre Excursionista»**, consistent en un objecte d'art, a la més important col·lec-

ció de cançons populars de Catalunya o dels diversos territoris ahont la nostra llengua es parlada. Aquestes cançons s'entén que's compondran de poesia y tonada, y han d'esser inèdites o variants de las ja publicadas.

VI. **Un objecte decoratiu**, ofert per la «Unió Catalanista», consistent en lo segell de dita entitat incrustat en or sobre planxa d'acer, que s'adjudicarà a la millor composició pera quartet de corda sobre tema o temas populars catalans.

VII. **Un objecte artístich**, ofert per la «Lliga Regionalista», a la millor col·lecció de melodies originals pera cant y piano.

VIII. **Premi de 150 pessetas**, ofertes pel soci del ORFEO Dr. En Frederich Viñas, a la millor col·lecció de cants, ab acompanyament de piano, pera ús de las escolas catalanas. Se fa present que l'estil d'aquests cants tindrà d'esser simple y de cayent popular català, y que la tessitura té de correspondre a la extensió generalment curta de las veus de noy no educadas.

IX. **Premi de 250 pessetas**, ofertes pel soci y ex-president del ORFEO senyor En Joan Millet, a la millor y més important col·lecció d'obras chorals desconegudas avuy dia, d'autor o autors catalans o residents a Catalunya anteriors al segle XVIII, transcritas en notació moderna y acompanyadas, a esser possible, d'alguna nota biogràfica. També deurà indicar-se'l lloch ahont se troban els originals manuscrits o impresos.

X. **Premi de 150 pessetas**, ofertes per la secció choral del ORFEO CATALA a las duas cançons populars més ben armonisadas pera chor mixte. En cas de que cada una de ditas cançons sia de diferent autor, se partirà'l premi.

Totas las composicions chorals, exceptuant las que obtin als premis III y IX, que poden esser ab o sense acompanyament, han d'esser pera veus solas.

La lletra de las composicions (exceptuant, naturalment, las que obtin al premi III), deurà esser catalana y, en igualtat de mèrit musical, se preferirán aquellas qual lletra sia millor. En quant al tema IX, s'admetrà'l text en qualsevol idioma, mentres las composicions musicals reuneixin las condicions demanadas.

Las composicions, que deurán esser rigurosament inèdites, s'enviarán al ORFEO CATALA, plassa de Sant Just, 4, a nom de Lluís Millet, y cada una d'ellas portarà un lema.

Termes d'admissió:

PERA'LS TEMAS II, VI, VII, VIII y X, FINS PER TOT LO DIA 10 DE FEBRER DE 1905.

PERA'LS TEMAS I, III, IV, V y IX, FINS PER TOT LO DIA 10 DE MARS DE 1905.

Encara que'ls termes d'admissió sian diferents, la publicació del fallo serà simultània per tots los temas.

Perà conèixer als autors premiats quan se publiqui'l veredict del Jurat, aquest demanarà l'envio d'uns quants compassos de la composició premiada, acompanyats del nom y residència del guanyador del premi.

Las obras no premiadas se retornaràn a sos autors, després de celebrada la *Festa de la Música Catalana*, mitjansat la presentació del lema y'ls sis primers compassos.

La celebració de la *Festa de la Música Catalana* s'anunciarà oportunament. En dita festa se proclamaran els noms dels autors premiats, s'entregaran els premis y l'ORFEO CATALA executarà al menys las composicions que hauràn obtingut el primer y segon premi y un fragment de la Missa. En cas de molta extensió o dificultat d'alguna d'aquestas tres composicions, podrà deixar d'executarla, atesa la brevetat de temps de que's disposarà perà l'estudi.

L'autor que resulti guanyador del premi al tema I, haurà d'elegir Reyna de la Festa, la qual desde son setial d'honor farà entrega dels premis restants als respectius guanyadors.

Cas de que'l premi al primer tema no sia adjudicat, elegirà Reyna l'autor que obtingui'l premi immediat que s'adjudiqui.

L'ORFEO CATALA tindrà'l dret d'executar sempre que vulgui las composicions premiadas.

El Jurat serà compost dels mestres següents: FELIP PEDRELL, FRANCISCO DE P. SANCHEZ GAVAGNACH, FRANCISCO ALIÓ, JOAN LAMOTE DE GRIGNON Y LLUIS MILLET.

Barcelona, 15 de Desembre de 1904

JOAQUIM CABOT

President del ORFEO CATALA

ANTONI DE SABATÉS

Secretari del ORFEO CATALA

CATALUNYA

Barcelona

Gran Teatre del Liceu. — Al art esplendorós de Ricart Wagner fou dedicada enguany la funció inaugural de temporada. De nou ha sonat en aquella casa l'argenti corn de Siegfried y la llansa de Wotan s'ha fet trossos a la empena de la espasa Nothung forjada pel noy del bosch.

De *Siegfried* recordarem sempre la maravellós interpretació que li donà en Fischer tres anys enrera en el mateix Liceu. En la representació d'enguany, dos artistas han sobresortit per sas facultats excepcionals: el tenor Borgatti y'l mestre W. Kaehler, procedent del Teatre de la Opera de Francfort. El treball del nou director, sense eclipsar el de son compatriota Fischer, resulta concenciós y revela bé'l coneixement fondo y l'estudi complert que de la obra ha fet y adquirit. Els temas són exposats ab claretat, y alguns d'ells, els més importants, ab relleu extraordinari. En quant als moviments, s'hi troban diferencias bastant marcadas que acusan encara més el temperament del mestre. El públich va rèbrel fors agraui, obligantlo a presentarse molts vegadas a la escena, junt ab els principals artistas.

Del tenor Borgatti en teniam las mellors referencias, considerantse'l fóra d'aquí com l'únic potser dels artistas italians que ab més rara fidelitat y ab més fortuna s'hagi emmotllat al estil pur wagnerià. Efectivament, el seu Siegfried supera en gran manera al que l'havia precedit en el Liceu. Domina'l personatge y s'identifica ab ell com ho faria un gran actor. La seva veu dúctil, clara y de bonich timbre la juga ab facilitat, essent de notar que, malgrat el cansanci que una obra de tant pes perà'l tenor com es la que'ns ocupa ha de produhir al artista, en Borgatti se defensà encara en la grandiosa escena final, fent ressonar sa veu potentia y dominant. ¿Y què direm de sa admirable dicció, una de las qualitats més precisas que deuen exigirse al intérprete de Wagner? No creyem pas equivocar-nos al assegurar que'l públich barceloní guardarà d'en Borgatti un grat y durader recort.

La senyora Bianchini Capelli es una Brunilda de presencia magestática. La seva veu plena, fresca y vibrant captivà tot seguit al auditori, que la festejà ab aplaudiment unànim. Els papers de Frikka y Mime, encomanats a la senyora Lucaceska y al senyor Nannetti respectivament, obtingueren un desempenyo bastant discret. El senyor Cigada, encarregat de la part de Wotan, no estigué de molt tant just. El senyor Baldassari (Alberich) y la senyora Minotti (veu del aucell), acceptables en sas respectivas parts.

La orquesta, deixant apart alguna rellicada perdonable, estigué atenta a la batuta del mestre, obehintla ab fors a cert. L'execució de tot el primer acte, especialment, resultà un model de claretat. Potser a causa de la fadiga dels precedents ensajos, la segona meytat de la obra no ressaltà tant.

Es de notar que alguns trossos que s'havian suprimit quan l'estreno en el mateix teatre, foren restituïts en part pel mestre Kaehler.

L'obra s'ha escoltat ab religiós silenci, distra-

yentse solament l'auditori en las escenas ahont més relleu hi prenen las disquisicions filosòfiques que constitueixen el tema fonamental de la tetralogia; però allà ahont s'humanisan els sentiments, l'atenció era ben viva. Las escenas, per exemple, de Siegfried y Mime en el primer acte, la incomparable escena del bosch al acabament del segon, y el duo final de Brunilda y Siegfried, son pàgines sobiranas que al ser més indiferent han de commoure.

Cinch vegades s'ha cantat *Siegfried*, havent dirigit la última representació'l jove mestre n'Antoni Ribera, qui havia ja preparat l'obra abans de la arribada del mestre Kaehler. El senyor Ribera, justament apreciat entre nosaltres pels seus coneixements musicals y pel estudi cabal que ha fet del drama wagnerià, fou molt aplaudit en dita representació, compartint ab els principals intèrpretes els honors de la vetllada.

El quadro de companyia, un dels més complets que s'hagin presentat en el Liceu, ha permès donar enguany una rara varietat al repertori. Llàstima que no totes las obras hagin correspost al gust del dia, contrastant encara més, sentidas darrera la inaugural! Las que han obtingut una execució més arrodonida han sigut *Otello* y *El Trovador*, quinas parts de tenor foren encomanadas al senyor Barreira. Es aquest un artista seriós, de veu quelcom apagada y dura, però diu ab intenció y fa'l personatge ab manera distingida.

La Traviata y *La Bobème*, interpretadas per artistes joves y de recomenables condicions, si bé faltats d'experiencia, se defensaren y passaren sense protesta.

La presencia del tenor senyor Marconi, que a Barcelona havia deixat molts bons recorts, ha comunicat extraordinaria animació a la sala del Liceu. Lo mateix en *Rigoletto* que en *Lucrezia Borgia* el públich aymant de las estrellas liricas, s'ha delitat novament y ha aplaudit en gran manera al referit artista, un dels pochos que conreuan encara ab sort la escola dita del *bel canto*.

De la *Damnation de Faust*, de Berlioz, anunciada per un d'aquests dias, ens en ocuparem en el número de Janer.

Concerts Casals-Baüer. — Dos foren els concerts que donaren aquests artistes en el Teatre de Novetats en las nits del 4 y 7 del mes prop passat. En Casals y en Baüer són verament estimats y admirats per nostre públich, y ells li corresponen donant a cada nova visita artistica programas més notables. Aquesta vegada eran absolutament bons: la sonata en *fa* major de Brahms, y la de César Frank, com pessas de conjunt; la *suite* en *do* major de Bach, pera violoncel sol; una sonata de Haydn y pessas

soltas de Liszt, Dvorak y Brahms pera'l mateix instrument; de música de piano hi havia la *Fantasia* de Schumann, la sonata op. 110 de Beethoven, fantasia en *fa* menor de Chopin, y un *Estudi* y la *Llegenda de Sant Francesch sobre las aigües*, de Liszt. Programas d'aquesta mena honran als artistes que'ls donan y al públich a qui van destinats, y més si'ls artistes estan a la alsada de la alta música que executan y'l públich sab gosarhi, com va passar en els concerts de que parlem. Potser solament en una pessa'l públich se quedà fret y'ls aplaudiments sortiren de compromís: en la excelsa sonata op. 110 de Beethoven. Y es que'l tercer estil de Beethoven vola molt per sobre del nivell de la cultura musical del gran públich, y que la dita sonata, fins comparada ab las demás del mateix estil, es de las de menys condicions pera corpendre als no verament iniciats, que són la majoria.

En Casals va estar admirable, com de costum. Es un artista complet: al domini absolut del instrument hi junta aquell temperament tant naturalment musical. No li sentireu notas perdudas, que no portan vida: las ideas musicals vos las trasmet vibrantes de sentit y emocionadas: es l'artista generós que s'entrega.

En Baüer es un excelent pianista, de mecanisme solit, d'un estil seriós que captiva prompte l'atenció dels oyents. La potent sonoritat, la cuadratura entenimentada, la lògica en el encadenament y desenrotllament de las ideas, són las qualitats d'aquest artista. Potser li faltan aquells moments d'oblit de si mateix, aquell quedar dominat per la idea ab abressada d'enamorat, aquell no sé què d'abandonament...

Els dos artistes foren llargament ovacionats per la nombrosa concurrencia que devotament anà a escoltarlos, y ells generosament donaren de torna un altre enfilall de pessas en sa gran majoria tant notables com las que integravan els programas. Entre ellas hi havia aquella sublim aria de Bach que es una inspiració imponderable, y el deliciós *Chant du Soir* de Schumann, fetas sentir per en Casals; alguna pessa de Scarlatti quina fresca inspiració porta un goig sempre nou, l'estudi en la menor de Chopin, la *Cavalcada de las Walkirias*, que en Baüer executa ab gran valentia, y altres y altres que demostraren que en Casals y en Baüer són infadigables.

Associació Musical de Barcelona. — Com a cronistas fidels haurem de consignar que la darrera sessió (2.ª del cicle Schumann), celebrada'l 27 de Novembre, no despertà pas l'entusiasme de las tres altras que la precediren en aquest curs. Y a fe que'l programa era temptador! Dedicat per complet als

lieder de Schumann, ab l'adició d'uns quants *duellos* cantats a chor, era un programa d'aquells que's fan esperar ab delitable ansia.

Si la intèrprete de las excelsas melodias, senyoreta Angels Ll. Soler, hagués juntat a sa bonica y timbrada veu un coneixement més fondo del estil del gran mestre romàntich, hauria comunicat sens dubte altra vida y una expressió més variada a las obras que cantà, totes ellas d'una bellesa sobirana. De totes maneres, cal reconèixer a l'esmentada artista delicat sentiment y altràs dots recomanables, que ab l'estudi dels bons autors li podràn fer valdre en propra ocasió molt més son treball.

Els *duellos* cantats pel chor de senyoretas, baix la direcció del seu mestre senyor Còdol, lograren un conjunt ajustat y foren premiats ab l'aplaudiment del auditori.

De las pessas compresas en el programa, algunas foren aplaudidas ab més calor que altràs, recordant, entre ellas, *Vers l'espai*, que la senyoreta Soler tingué de repetir.

En quant a las traduccions del senyor Lloret que s'utilisaren en aquesta audició, serian del tot perfectas si, aixís com ha cuidat la forma literaria, fidel al pensament de cada autor, hagués respectat també'l traductor en totes ellas la mètrica del original, lo qual evitaria l'haver d'alterar la línia melòdica ab repetició de notas, que adultera sovint la forsa y el sentit de la frase musical.

Societat Filarmònica. — A la Sala Mercè donà aquesta societat dos concerts els dias 16 y 18 del mes passat, executantse per la senyoreta Vidal y ls senyors Granados y Crickboom las següents obras: sonata en si bemol de Mozart, pera piano y violi; sonata en sol menor, de J. S. Bach, pera violi sol; sonata en la de C. Franck, pera piano y violi; trio n.º 2 d'E. Lalo; sonata, op. 69, de Beethoven, pera piano y violoncel, y trio, op. 99, de Schubert.

No havent estat invitada la REVISTA MUSICAL CATALANA a dits concerts, de caràcter particular, no podem donar compte de son resultat a nostres llegidors.

Associació Wagneriana. — El dia 14 del mes passat se celebrà la primera sessió dedicada al estudi del poema y de la música de *Los Mestres Cantayres de Nuremberg*, comensant per la lectura de la traducció catalana del primer acte de dita obra, seguida de la conferencia *Introducció al estudi de «Los Mestres Cantayres»*, feta per D. Joaquim Peña, y acabant la sessió ab la exposició temàtica de la obertura del esmentat drama lirich, que fou executada al piano pel director artístich en M. Domènech Espanyol.

A la continuació de dit estudi se dedica una sessió setmanal.

Círcol Musical Bohemi. — El programa de la segona sessió de música de *camera* l'integravan las duas obras trio en sol de Beethoven, pera flauta, fagot y piano, y quartet, n.º 12, de Mozart, pera instruments d'arquet. La primera es solament curiosa de sentir per la firma que du: obra adotzenada, molt inferior a l'altre trio de la sessió passada, no té cap relleu ni qualitat que la fassi valdre. Els seus intèrpretes, senyors Corrons, Bonastre y Aznar, se feren aplaudir per son estudiós treball.

El quartet de Mozart, hermós de debò, contrastà ab la obra primerenca de Beethoven y s'endugué tots els sufragis. Es una de las obras més rodones de Mozart, quins quatre temps guardan cada un per si son valor propi. L'*andante cantabile* especialment, de compromesa execució, es notable per sa factura original y per sa inspiració noble. Els joves artistes que interpretaren aquest quartet, senyors Sánchez Soler, Pla, Javaloy y Sánchez Carrera, foren justament aplaudits y demostraren haver estudiat l'obra ab ver entusiasme y amor.

La nova tasca dels *bohemis* no serà may prou encoratjada, y sentim forsa que aquestas interessants audicions no's vegin millor correspostas pel públich habitual d'aquella societat.

El concert orquestral celebrat el dia 26 del prop-passat Novembre se composà de diferentes obras de Mendelssohn, J. Sadurní, Goberna, Piqué, Boely, Dupont y Grieg. El conjunt, en general, se ressentí de falta d'ensajos, essent el número millor executat de la nit la coneguda *suite* de *Peer Gynt* del mestre noruech. En obsequi al Círcol, el mestre senyor Goberna dirigí l'*andante con moto* de Boely y *La Filadora*, de sa composició, havent obtingut la última els honors de la repetició.

Com a novetat figurà en el mateix programa un fragment de la òpera de Dupont *La Cabrera*, cantat pel senyor Crèixams. Es d'inspiració franca y d'un dramatisme de bona lley.

Iglesia parroquial de Nostra Senyora del Pi. — La capella de música de dita parroquia, que dirigeix el mestre Rvnt. Masdival, obsequià a sa patrona, Santa Cecilia, en sa diada, ab un solemne ofici al matí, en el que's cantà la missa a quatre veus y orga obligada del mestre Tebaldini, composta expressament pera las festas celebradas a Padua, ab motiu del sèptim centenari del naixement de Sant Antoni.

Es aquesta una obra ben escrita, de delicadas mitjas tintas, que requereix una execució molt cuidada, però la perjudican seguits defalliments que

la fan massa desigual d'inspiració. Es una obra més pensada que sentida. La part d'orga té molt relleu y alterna sovint ab las veus, que per cert són excel·lentment conduhidas. La execució que obtingué la missa de Tebaldini al Pi fou bastant acceptable, descollant per sa bona afinació las veus blanques.

En la mateixa iglesia, y en las funcions del triduo dedicat a la Immaculada, s'han cantat aquests dias un trisagi y himne del Rvnt. Masvidal, *Ave Maria* de Victoria, *Tota pulchra* de Perosi y *Salve Regina* d'Aichinger. La tria d'aquestas composicions bé mereix una menció.

Unió Musical. — Aquesta societat donà al mati del diumenge 20 de Novembre un concert íntim que's vegé extraordinariament concorregut. En ell hi prengué part principalíssima el pianista compositor senyor Granados, qui tocà sol un número de las sevas escenas romànticas *Poeta y ruiseñor*, y l'*Allegro de concert* també original seu, y, junt ab lo concertista de violi senyor Sánchez Deyá, la sonata en fa, n.º 5, de Beethoven. Abdós artistes foren aplaudits ab gran entusiasme per l'auditori, vegentse obligats a repetir un temps de la sonata y a tocar en Granados, de més a més, un vals de Chopin.

En la primera part, el quartet de la «Associació Musical de Barcelona», compost dels joves artistes senyors López Naguil, López Casals, Ribas y Rabentós, feren sentir el quartet en *mi* bemol, op. 12, de Mendelssohn, que'ls valgué moltes enhorabonas.

Orfeó de Sans. — En el local del centre catalanista «Gent Nova», de Badalona, tingué lloch el 13 del passat Novembre un notable concert a càrrech del aplaudit «Orfeó de Sans», que tant encertadament dirigeix el mestre en Estanislau Martí.

El programa el formavan pessas de lo més triat del repertori de dit Orfeó. Se cantà *La nostra Senyera*, *La Filadora*, *El fill de l'aygua*, *Pels camps*, *La Pastoreta*, *La Gata y en Belitre*, el *Sanctus y Gloria*, de Victoria, y altrás composicions.

Totas ellas foren molt aplaudidas y celebradas per la nombrosa gentada que omplia l'espai local del centre «Gent Nova» de Badalona.

Novell Planter. — L'Esbart cantayre del Col·legi de Sant Jordi, titulat «Novell Planter», donà'l dia 20 del passat Novembre un concert de música escolar y popular en el local del «Ateneu Obrer del Districte segon», en obsequi als professors y alumnes de las escoles que aquesta entitat sosté.

Els noys que composan aquest aplech, dirigits per nostre amich en Francisco Flos y Calcat, cantaren ab encantadora delicadesa las bellas compo-

sicions que constituïan el programa, que era'l següent: *La nostra bandera* (Millet), las cansons escolars *Cap a l'escola* (popular holandesa), *A estudiar* (Saint-Saens), *Las lliçons* (popular), *Lo Tavalot* (Schumann), las cansons populars *Lo Pardal* (del Rosselló), *Fum-fum* (del Llussanès), *La Filadora* (del Moyanès), *Gra de mill* (de Cadaqués), que formavan la primera part del programa, y *L'Arbre Sagrat*, las cansons escolars *Devers dels noys* (popular) y *Multiplícant*, *Las Comarcas* y *Lo Papu*, d'en Flos, las quals constituïan la segona part del programa junt ab las cansons populars *Lo Mariner* (de La Selva), *La cansó del ca* (del Montseny), *La flor del llorer* (de Solsona) y *La fadrinalla* (del Alt Llobregat).

S'excutavan per primera volta *Gra de mill* y *La fadrinalla*, que tingueren de repetir-se, lo mateix que *Lo Tavalot*, *L'Arbre Sagrat*, *Lo Papu* y alguna altra.

Els aplaudiments que al finalisar cada composició se dedicaren al simpàtic «Novell Planter» eran ben justos y merescuts, tant per la justesa que ha alcansat en la execució com per l'arrodonit conjunt que resulta.

Pera correspondre a las manifestacions d'entusiasme dels oyents, se tingué de cantar fóra programa *La Margarideta* (popular) y la cansó d'escola *A jugar*, que foren aixís mateix molt celebradas.

Capella de Música de Sant Felip Neri. — El dia 20 del passat Novembre, en la Iglesia dels PP. Caputxins de Sarrià, las Germanas Terciarias festejaren a sa Patrona Santa Isabel, regina d'Hungria, ab una funció religiosa en la qual aquesta Capella de Sant Felipe Neri cantà, durant la missa de comunió, varias cansons espirituals de Bordes y Millet, y en la funció que tingué lloch a la tarda, el *Rosari* de Pujol, l'*Ave-Verum* de Josquin de Prés, *Adeste Fideles*, *Tantum ergo* de Samuel, y *Salve Regina* de Bordes.

Blanes. — La Capella de Música de la parroquia, formada per elements del Orfeó d'aquesta vila y dirigida pel Rvnt. Mossèn Joan Batlle, celebrà la festa de sa patrona Santa Cecília ab un solemnisim Ofici al matí, cantant la notable missa *Brevis*, del mestre Ravanello, a tres veus.

Aquesta missa, marcadament polifònica, fou molt ben interpretada per la Capella, la qual demostrà sas aptituds pera vèncer els obstacles que presenta aquesta classe de música, posant al mateix temps de manifest que la nova orientació que d'algun temps ensà ve observantse en el cant religiós en nostra parroquia es digne de tota lloansa, perquè va encaminat a fer desaparèixer del tot las carrin-

cloneries que s'hi havien escoltat, adaptantse ara a las disposicions del *Motu proprio*.

El cant anà acompanyat d'armonium y d'alguns instruments de corda, produhint gran efecte; l'efecte que sempre deu produir la música verament religiosa quan s'interpreta degudament. — J. F. F.

Ciutadella de Menorca.— En aquesta illa nostra es antich y tradicional el gust y l'afició per la música, y fins y tot podria dir que es natural la disposició y l'aptitut pera l'art diví. Aquí lo extraordinari es que una persona tingui mal oïdo y que quan canti no afini. En cambi, com illa y petita, tardan molt a arribarhi las novetats, y las corrents artistiques o tardan en trobarla en son camí o, si la troban, li passen per damunt sens ferhi solch.

Per exemple, aquí, igualment que a Mahó, no hi fan gaire cosa las companyias *de vers*; però a Mahó's trobarian que'ls faltaria la vida si no tinguessin cada any la companyia d'òpera italiana y ademés una de sarsuela, y aquí a Ciutadella trobarian que'ls falta aire pera respirar si no tinguessin cada any, no una, sinó duas companyias de sarsuela, una al Casino, diguemho aixís, conservador, y l'altra al Casino republicà.

Però no sortim may de *Il Trovatore*, *La Favorita*, *Rigoletto*, *Hernani*, per un cap, y de *Jugar con fuego*, *Los diamantes de la corona*, *El Anillo de hierro*, etc., etc., per l'altre.

Aixís mateix, com l'afició del treballador es tant gran per la música, anys fa que tenim coros, ab boníssimas veus, però sense mestres, perquè'ls músichs de valer no acaban de compendre que es una llàstima abandonar als treballadors als seus propis esforços.

Però fa cosa d'un any que Déu nos va enviar a la Casa Salesiana d'aquesta ciutat un mestre ben orientat, un iniciat en la bona causa, y aquest, vegent que la materia prima, o sian las disposicions naturals, són preciosas, comensà ab los noys del Col·legi a plantar la bona llevor, y ab la ajuda del professorat de la casa y d'alguns joves amichs dels Salesians organissà una modesta «Schola Cantorum», qui ja'ns ha fet sentir las bellesas incomparables d'uns *Kyries* de Palestrina y varis motets del mateix autor, de Victoria, de Kunc, de Bach, la *Cançó de noys* de Grieg, *L'Emigrant* de Vives, *La mort de l'Escolà* de Nicolau, y altrás joyas de la música sagrada y profana. Aquest humil pare salesià es lo reverent Guillem Viñas, y del Col·legi Salesià'n farà, si no'ns lo prenen, un planter de verdaders músichs. Llàstima que ara l'han encarregat de la direcció de la Casa y no's podrà dedicar, com abans, ab tanta passió, al cultiu de la música.

Per Santa Cecília tal volta cantarà la «Schola

Cantorum» colca cosa nova y bona. Ja'ls donaré relació de lo que sia. — A. R.

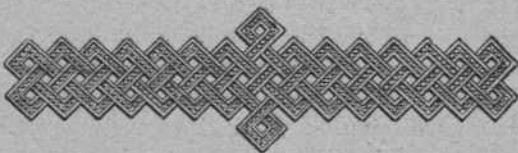
Gerona.— El dia 12 del passat Novembre l'«Orfeó Gironí» commemorà l'aniversari de sa fundació ab un concert en el Teatre Principal de dita ciutat. La extraordinaria concurrencia que omplenava l'espaiós teatre escoltà ab atenció'l triat programa, en el qual hi figuravan composicions de Mozart, Franck, Dalcroze, Zollner y dels mestres catalans Noguera, Mas y Serracant, Millet y Vives.

Totas las composicions foren molt aplaudidas, distingintse *L'Emigrant*, *La non-non del Jesuclat*, *La Pastoreta*, *Lo cant dels aucells* y *Hivernença*, que tingueren de repetir-se.

Igualada.— Pera celebrar la festa de Santa Cecília tingué lloch el dia 20 del mes passat una funció religiosa y una vetllada artística organissada per la «Joventut Filarmònica» d'Igualada.

En l'ofici se cantà la missa dedicada *in onore di Santo Agostino, vescovo e confessore*, de Gayetà Foschini, celebrantse a la tarda una solemnitat religiosa en la que hi prengué part important la «Joventut Filarmònica».

La vetllada artística se celebrà en el saló d'espectacles del «Centre Catòlich d'Obrers», en la que, després d'un notable discurs de mossèn Serra, pbr., s'executaren, entre altres, las següents composicions: *Canzonetta*, de Mendelssohn; *Dum Aurora finem daret* (motet dedicat a Santa Cecília), de Palestrina; la melodia de tenor *Entre Flors*, de Nicolau; *Las últimas rosellas*, de Lamote de Grignon; *La Mare de Déu*, de Nicolau, y *La Filadora*, de Mas y Serracant.

CORRESPONDENCIAS

BERLIN.— En Willy Burmester ha donat recentment a la Singakademie una vetllada clàssica. Fa deu anys justos que l'avuy famosíssim violinista donà en lo propi local una vetllada Paganini, de la qual data sa universal anomenada.

Primeras representaciones y estrenos d'òperas a Alemanya:

Lo drama musical de C. Kistler, *Baldurs Tod* (La mort de Baldu), a Düsseldorf, pel Janer vinent.

La òpera d'A. Ennas, *Heisse Liebe* (Amor ardent), a Weimar, aquest hivern.

La de Wolf-Ferrari *Neugierige Frauen* (Dones tafaneres), a Schwerin.

La del comte Wittgenstein, *Antoni y Cleopatra*, a Stuttgart.

La de O. Heliuss, en tres actes, *Die vernarrte Prinzessin* (La princesa boja d'amor), lletra de Bierbaum, a Schwerin, lo prop-vinent Janer.

BRUSSELAS.— El primer concert Ysaye extraordinari no ha tingut altre objecte que fer conèixer algunes obres d'en Theo Ysaye, germà d'en Eugeni. Heus-aquí'l programa: *Fantaisie sur un thème populaire liégeois*, simfonia concert pera piano y orquesta, y lo *Cygne*, poema simfònic.

En Theo Ysaye es un belga que ha fet els seus estudis musicals a Alemanya y Fransa. Va treballar sis anys a Berlín, ab en Rullock, y quatre anys a París, ab en César Franck. Ha sigut professor de piano de la Academia de Música de Ginebra y va deixar aquest Conservatori pera dedicarse enterament a la composició. Es també un pianista de bastant talent. Ademés de las obres executades en el concert que'ns ocupa, ha escrit pera la orquesta: *Suite Wallonne*, *Poème pour alto et orchestre* y una *Fantaisie* pera piano y orquesta. Ha escrit també un quartet de corda, un quartet pera corda y piano, chors pera veus de dona, obres pera piano, etc.

L'Eugeni Ysaye ha executat en els seus concerts moltes de las obres que acabo de citar. Las coneix, donchs, quasi totes. Si haig de dir ara, ab franquesa, lo que penso d'en Theo Ysaye, diré, pera comensar, que té talent, no hi ha dubte, y que coneix sobre tot perfectament el seu ofici. Es un modernista o, més ben dit, un extra-modernista. Es dels que escrivint se trenquen el cap buscant modulacions noves, evitant cuidadosa y sistemàticament tot dibuix melòdic, massa... melòdic, y que si no logran sempre presentarnos obres realment belles y sobre tot originals (que es lo que's tracta de demostrar), produeixen al menys obres curiosas (curiosas pels músichs, s'entén, puig lo que es pera l'aficionat no ho són gens).

Totas las obres executades en el concert de que parlo han sigut molt ben rebudas. Crech inútil afegir que també s'ha fet una ovacionassa, com sempre, a n'en De Greef, al acabar el *concerto*. Aquest el tocà ja aquí, si mal no recorde, en R. Pugno. Si haig de dir la veritat, el tal famós *concerto* no m'agrada ni m'agradarà may.

Resumint ara las impressions rebudas en aquest concert, diré, pera acabar, que en totes las obres que s'han executat d'en Theo Ysaye hi he trobat una vegada més tots els defectes, totes las exageracions y totes las manies que caracterisan a n'aquest compositor: molta trassa, molt treball (massa treball!), però poca espontaneïtat. A n'en Theo Ysaye, amic de lo artificial, se li podria aplicar lo que deya en Sainte-Beuve a n'en Baudelaire: «Vous vous défiez trop de la passion: c'est chez vous une théorie. Vous accordez trop à l'esprit, à la combinaison. Laissez-vous faire, ne craignez pas tant de sentir comme les autres...»

La Kleeberg-Samuel ha donat el seu concert anyal. Ha executat lo següent: *Suite Française* en

sol major, de Bach; sonata op. 27, de Beethoven; dos estudis de Chopin; *Dans la Forêt*, de Schumann, y'ls estudis simfònichs, del mateix autor. Molts aplaudiments, com sempre, y molta gent.

Y ara parlem un xich del primer Concert Popular. En Dupuis ha dirigit en aquest concert la *Simfonia domèstica*, d'en R. Strauss (consti que l'hem sentida aquí abans que a París), y l'obertura pera un drama líric d'en Ryelandt. No parlaré, com desitjaria, de la nova producció del molt celebrat y molt criticat autor de *Don Juan*, *Don Quixot*, *Zarathustra* y tantas altres obres, ben conegudas de tots els músichs, perquè necessito sentir-la alguna altra vegada. Diré solament que ha despertat aquí gran entusiasme, com sempre que's tracta d'una composició d'en R. Strauss. Aquí, com per tot arreu, se'l discuteix molt, però encara se l'alaba més, y tothom, amichs o enemichs, tothom està d'acord en afirmar que en aquest moment es el compositor que més bé representa y més honor fa al art musical alemany contemporani. En aquest concert, la Metzger-Froidz Heimer ha cantat música de Mozart y de Wagner, y en Bosquet ha tocat molt bé un concert de Beethoven y algunas pàgines de Mozart y de Schumann. En Dupuis, el molt simpàtic y sempre incansable director d'orquestra de la Moneda, ha ben comensat la temporada.

No he pogut assistir (y ho sentí) a n'el concert organitzat per en Delune (un deixeble d'en Tinel), a l'Alhambra, ni a n'el d'en Deru (un deixeble de l'Ysaye), ni a molts d'altres que s'han donat aquest mes a la Grande Harmonie, a la sala Erard, etc. Las ocupacions són grans, fa molt fret y es impossible trobar-se per tot arreu. A últims d'aquest mes s'estrenà aquí *Le Jongleur de Notre-Dame*, d'en Massenet. Ja'n parlarem. Encara no'ns han donat la *Pepita Jiménez*, de l'Albeniz, a pesar de que'ns-e l'havian anunciada. — X.

LONDRES.— Aquesta temporada tenim una nova societat de concerts ab la Symphony Orchestra, formada pels músichs que s'han separat de la orquesta del Queen's Hall, després de las qüestions que tingueren no fa gaire temps ab son director, y augmentada ab altres elements. Dita orquesta forma un conjunt ben apreciable y ha tingut bona ocasió de lluhir sas qualitats ab el concert que ha donat fa poch la mateixa, dirigida per en Nickish. No cal parlar d'aquest mestre y de la seva manera original de dirigir, — desconcertant de primer entuvi als músichs que no estàn acostumats a la seva batuta, però que prompte'ls sedueix y els porta allà ahont vol, — perquè no crech que a Barcelona s'hagi esborrat el record d'aquells concerts de la Filarmonica de Berlín; sols esmentaré las principals obres executadas: *Variacions sobre un tema d'Haydn*, Brahms; *Simfonia en mi menor*, Tchaikowsky; *Concerto en si menor*, pera violí (M. Rivarde), Saint-Saëns, y afegiré que l'èxit ha sigut grandios.

Després de la excisió de que he parlat, la orquesta del Queen's Hall ha continuat, impertorbable, sa

tasca, omplint com ha pogut els llocs dels desertors, baix la direcció del mestre Henry J. Wood, l'home perseverant per excel·lència, y ens ha ofert dues novetats a Londres: *Penthesilea*, de l'Huch Wolf, y *Hexenlied* (El cant de la bruixa), de Max Schillings. La primera d'aquestes dues obras resulta força interessant, especialment baix el punt de vista pintoresch, però la perjudica l'argument, que no sempre es de fàcil traducció musical. La segona obra, molt hermosa, al meu entendre, fou acollida ab una fredor injustificada.

No podent detallar tots els concerts y recitals que han tingut lloch en los mesos d'Octubre y de Novembre, sols citaré: a Mr. Plunket Greene, excel·lent interpretador dels *lieder* de Schubert y de Brahms, y que'ns ha fet conèixer obras noves de Carey, Burgess y Huston; al violinista Kreisler, quina anomenada va cada dia augmentant, que ha obtingut un triomf ab la *fuga en la menor* de Bach, ab las *variaciones en mi menor* de Joachim, y ab el *concerto en mi menor* de Conus, obra, per cert, molt fluixa, d'un compositor rus de la primera volada; una notable execució de l'*Elijah* de Mendelssohn, per la Royal Choral Society; y, finalment, la primera audició, en las sessions de música *da camera* al Æolian Hall, d'unas *Novelettes* molt delicadas, de Mr. Franck Bridge, jove compositor anglès.

Com a òperas, res de particular, fora de l'estreno, ab èxit, de l'*Adriana Lecouvreur*, de Cilea, que no sé per quina rahó'l públich esperava ab impaciència: una de tantas obras de la moderna escola italiana, ab las mateixas qualitats y els mateixos defectes. — W.

MADRID. — Pera no faltar a la costum farem menció de l'inauguració de temporada en el Teatre Real, verificada'l dia 26 de Novembre. Se cantà *Lohengrin*, que junt ab *Tannhäuser* són las úniques obras de Wagner anunciadas en el cartell d'enguany. Com a novetat ens han promès una represa de *Macbeth* (II), y, fent una salvetat del *Don Juan*, lo restant del repertori serà tant nou y interessant com el de la passada temporada. Es veritat que ja'ns anem educant, puig enguany el *Lohengrin* ja no ha sigut discutit, segons confessa un diari... Entre'ls artistes contractats hi figuren las senyoras Barrientos, Darclée y D'Arneiro, y els senyors Viñas (que ha fet un excel·lent cavaller del Cigne), Mariacher, Perelló, Verdager y Vidal. Com a directors d'orquestra tenim els mestres Mascheroni y Tolosa.

El passat mes ens han visitat de nou dos artistes catalans dels de més estima. En Joaquim Malats y en Pau Casals (aquest acompanyat del pianista Baüer) han donat alguns concerts ahont s'hi renovaren las ovacions dedicadas als mateixos en altres fetxas. No parlaré de las obras interpretadas admirablement per dits artistes, ja que ab poca variació foren las mateixas que tocaren en els concerts celebrats anteriorment a Barcelona.

La Societat Filarmònica ha donat ja la primera tanda de sos concerts, sempre selectes. Ella fou enco-

manada als reputats artistes senyoras Kleeberg y Elsa Ruëgger y senyor Crickboom. Els interessants programmas comprenian els trios en *si bemol* de Schubert, en *si menor* de Lalo y en *re menor* d'Arensky, la sonata en *do menor* de Saint-Saëns, pera violoncel y piano, la *Fantasia* de Schumann, pera piano sol, y la sonata en *do menor* de Beethoven, pera piano y violi. L'execució d'aquestes obras no deixà res que desitjar. Coneguts són de sobras a Barcelona els mèrits reals dels esmentats concertistas. El trio de Lalo y el d'Arensky se sentian per primera vegada, interessant molt més el segon que'l primer, que es d'un caràcter indeterminat. L'obra d'Arensky, compositor rus, es clara, inspirada, tendint al classicisme y s'escolta ab interès.

Pera la primera quinzena de Desembre està anunciada la vinguda del famós violinista Kubelik, que tocarà en el Teatre d'Apolo.

També s'ha dit, y creyem poderho afirmar, que aquest mateix hivern ens visitarà la «Orquesta Lamoureux», dirigida pel mestre Chevillard, la qual està contractada pera donar a Madrid una serie de dotze concerts.

Aquests y'ls de la celebrada orquesta d'aquí organizada en Societat de Concerts, que ha encomanat aquest any la batuta al reputat violinista senyor Arbós, constituiran pera'ls nostres aficionats la part més interessant y emocionant de la temporada que comensa. — C.

PARÍS. — L'aconteixement del mes ha sigut la represa del *Don Juan*, de Mozart, a l'Opera y a l'Opera Còmica successivament.

Potser seria agradable una passejada retrospectiva sobre aquest admirable monument may prou conegut, remontant a l'època de la seva creació fins a son arribada a París, lo que quasi resumeix l'istoria de l'obra, perquè'ls francesos foren dels darrers en oferir hospitalitat al endiablat aventurer.

Quan aquesta maravella fou editada, aparegué ab la menció de *Dramma grazioso*, y fins existeix una partitura alemanya en la qual el títol va acompanyat de l'indicació *Romisch Oper*. Avuy la anomenem òpera, y algú ha demanat que se li digui drama líric. Això poch ens interessa: es una obra, y una obra mestra; lo que menys deu preocuparnos es la forma, color y contingut de l'etiqueta ab que ha d'esser classificada.

El llibret — bo es que's recordi — es un succedani d'una imitació ja un xich tèrbola que Antonio de Zamora — poeta arxi-mediocre — feu a la fi del XVIII segle, de l'ardenta y sinistra creació de Fray Gabriel Téllez, altrament dit Tirso de Molina, baix lo títol d'*El Convidado de Piedra* o *No hay plazo que no se cumpla ni deuda que no se pague*. Aquest segon acomodador fou Lorenzo da Ponte (o Da Ponte), poeta italià que tingué a bé nàixer a Ceneda en 1749 y anar a morir a New-York en 1838, després d'haver omplert las diferents funcions de preceptor, professor públich, poeta polítich, llibretista o poeta de

teatre a Viena; empresari d'òpera ambulant a Holanda; llibreter; comerciant d'aiguards a America, etcètera, etc. ¿Com a un home que, fent tantes y tant diverses coses, podia quedarli temps pera descobrir tot lo que aquell extraordinari somni de Tirso de Molina conté de grandios y subtil al mateix temps? Lorenzo Da Ponte havia ja adaptat a l'escena lírica *El Matrimoni de Figaro*, de Beaumarchais, y Mozart, extremadament agraït del bon aculliment que'l públic de Praga feu a n'aquesta obra, de gracia plena, y volent exteriorisar musicalment son sentiment, va encarregarli'l llibret de *Don Juan*, compromentse a donar l'òpera acabada mitjansant la quantitat de 100 ducats (1.500 pessetas aproximadament). Els versos són dignes de l'última pena, però Mozart els trobà cantables, y aquesta qualitat única els va salvar. No cap dubte que Mozart se preocupava poquíssim de la qualitat dels versos que ell devia musicalisar, y ho prova la facilitat ab que'ls modificava y alterava quan bé li venia. Així, per exemple, en lo duo de Zerlina y Mazetto (núm. 6 de la partitura), el llibret diu:

ZERLINA. — *Giovinette che fatte all'amore,
non lasciate che passi l'età:
se nel seno vi bulica il core,
il remedio vedete lo què.*

y Mozart fa dir:

Giovinette, che fatte all'amore, che fatte all'amore, non lasciate che passi l'età, che passi l'età, che passi l'età; se nel seno vi bulica il core, il remedio vedete lo què.

La-la-la! la-la-la! che piacer, che piacer che sarà, etc., etc.

No solament repeteix certes frases del vers, sinó que cambia l'ordre de la composició, inventa un nou text, construeix una estrofa complexa de ritme totalment diferent al original, crea interjeccions, las prolunga y fins anteposa mots que en lo llibret se troban molt més lluny (*che piacer che sarà*). Y el mal no resideix en l'ús que Mozart feu d'aquest... procediment, sinó en l'abús que'n feren després particularment els italians (vegis l'insuportable *Semiramis*, de Rossini, com exemple edificat de lo que dich).

La primera representació del *Don Juan* tingué lloch a Praga'l 4 de Novembre de 1787, y, segons contan las cròniques del temps, Mozart va entregar la partitura lo 28 d'Octubre; de manera que l'obra fou montada en set dias escassos. Se diu ab certesa que l'obertura fou escrita en tres horas, la vetlla, es a dir, el 3 de Novembre, y l'orquestra no'n tingué coneixement fins el 4 a la nit, instants abans de comensar la representació. Malgrat tot això, el triomf fou complert, tots els fragments foren repetits, y l'obra se sostingué en lo cartell quinze anys seguits. En 1788 fou representat a Viena, y allavors Mozart hi afegí l'aria de Leporello en lo segon acte (*Ah! Pietà, signori miei!*), el duo de Leporello y Zerlina (*Per queste tue manine*), l'aria de donya Elvira (*Mi tradi quell'alma ingrata*) y l'aria de Don Ottavio (*Della sua pace*). El públic de Viena donà sas preferencias al

Tarare de Salieri, que's representava alashoras. No obstant, fou precisament després de la representació del *Don Juan* a Viena que Haydn, consultat sobre'l valor de l'obra, respongué: «Tot lo que puch dir-vos es que Mozart es el més gran compositor de nostre temps».

L'èxit que conquerí a Berlín dos anys després no fou gayre més afalagador. A París, y en la que alashoras era l'Academia Imperial, aparegué un *Don Juan* en tres actes, desgraciadament arreglat del d'en Mozart y Da Ponte, fet per en Thuringe y Baillot pera'l poema y Kalkbrenner pera la musica (30 Fructidor de l'any 13, o sia, segons el calendari gregorià, lo 16 de Desembre de 1805). En Kalkbrenner féu ab la música de Mozart lo que aquest ab los versos de Da Ponte: hi afegí lo que faltava; y, segons un facsimil del cartell de l'època que tinc a la vista, un tal Frederick Duvernoy — cèlebre en aquell temps per sa habilitat — hi va executar un solo de corn en lo tercer acte, fent constar que'l dit solo era original de l'executant. L'obra, així degradada, se representà dotzenas de vegadas. Cal dir, n'obstant, que l'estreno fou acompanyat d'una indiferencia glacial y fins d'interminables badalls (1). L'autèntich *Don Juan* no fou oit a París fins lo 12 d'Octubre de 1811.

Avuy encara'l *Don Juan* apareix a l'Òpera ab un vestigi de vandalisme: un ballet del que Mozart no n'escrigué una sola nota, encara que totes volen semblar d'ell. A l'Òpera Còmica tot ha sigut religiosament respectat, y fins els recitatius són acompanyats, com se feya encara allavoras, es a dir, ab lo clavecí o *cage à mouches*, com li diu l'humorístich Willy. Fa bonich en los primers moments, però cansa aviat. A l'Òpera Còmica n'hi ha un que ho espatlla tot: en Renaud (*Don Juan*). Té excelents semis vocals, però canta com a l'Òpera, es a dir, abusant dels calderons interminables y dels *portamenti* a la vainilla. El *Don Juan* de l'Òpera (Delmas) canta ab millor estil, però no té las condicions escèniques d'en Renaud; de manera que estem lluny d'aquells cèlebres *Don Juan* fets per en Nourrit, Barroilhet, Garcia, Faure, etc., etc, dels que las cròniques modernes se complauen encara en recordar las proesas.

..

De concerts anem tirant aixís aixís. En un mes hem sentit el *Concert* de violí en *si menor* y un *Capritxo andalús* pera violí, també de Saint-Saëns, tocats l'un en lo Concert Colonne per en Jacques Thibaud y l'altre per en Johannès Wolf en lo Concert Lamoureux. Després de sentir aquestas duas ignominias, dono tota la rahó als que xiulan els *Concerti*, y veliaquí per què:

Els concerts Lamoureux y Colonne són o deuen esser simfònics. Hi anem pera sortir un xich dels concertets de sala, saló y salónet que aquí's donan cada mitja hora, y que són una verdadera tortura

(1) Vegis lo *Portefeuille français pour l'an 1806*.

pel poch interès musical que ofereixen la major part d'ells. A n'allí sentim *Concerti* de tots colors, tendències, escoles, procediments, menes y maneres, y aquell es el lloch indicat pera l'audició d'una forma musical tant individual avuy per avuy, y tant poch simfònica generalment. El concert simfònic representa l'ensenyansa colectiva, molt poch freqüent a Fransa (comparis, sinó, ab l'Alemanya), y si lo poch que hi ha ho invadeixen los solistas ab això que'n diuen la virtuositat, posada al servey d'obras tant poch dignes de ser nomenadas d'art com el *Capritxo andalús* de Saint-Saëns y altres que se senten encara massa sovint, me sembla que anirem cap per avall ben aviat, si no hi anem ja ara, com crech. Alguns d'aquests concerts, en lloch de simfònics, podrien dirse concerts-fira: de tal manera'l solista hi exposa vanitosament el número de *relacions* que ha conquerit en aquest paradoxalment dit cervell del món intel·lectual.

Això, sense comptar que la professó corre per dintre, es a dir, que cada audició de solista, en aquests concerts, representa una combinació comercial devegades vergonyosa pera l'artista que ha de suportarla, sobre tot si no es un Paderewski o un Rosenthal. El solista resulta indispensable, no pera la confecció del programa, — això poch importa, — sinó pera assegurar l'èxit pecuniari de la festa, perquè generalment ell en paga la meitat dels gastos prenent un número determinat de localitats imposadas, fent pagar a la casa constructora del piano si es pianista y té influència, o pagant directament en rals comptats y sonants si no'n té. Y las respectives empreses fan creure que aixís *consagran* els artistes! Menos mal quan se frueix d'una obra veritablement saludable y serena com l'altre dia en Philipp ens feu fruir ab lo *III Concerto* de Bach, en Pugno un xich abans ab las *Variacions simfòniques* de César Franck, o en el mateix Concert en *mi bemol* de Beethoven, que va tocar per cert ben vulgarment l'hivern passat en Paderewski. Però al costat d'això ens fan sentir coses realment indignes de figurar baix lo nom de música, com l'esmentat *Capritxo*, per exemple. Y aixís s'explica que els que ja estàn cansats de tanta virtuositat, buyda y inútil la major part de las vegadas, ho xiulin tot, bo y dolent, pera acabar-ho d'una vegada. No ho conseguiran, y aquesta excelent temptativa, un xich angulosa en sa forma exterior a causa de l'acuitat del sò del pito, se perderà entre'l rovell de la rutina, com tota temptativa que pretengui enlayrar l'Art envers regions més puras. — J. J. NIN.

XXV de Novembre.

VIENA.—S'ha donat en lo Stadt Theater una representació de la conegudíssima òpera de Lortzing *Undine*, ab assistència de la seva filla Carolina Krafft, qui compta ara 76 anys d'edat. La vida de la Krafft ha sigut de las més accidentadas. Nascuda a Münster, va traslladar-se ab la família seva, en 1846, a Viena, ahont lo pare estava contractat pera'l teatre. La filla va consagrar-se a la escena, y a

poch obtingué una llarga contracta pera Pressburg. Allí anava a fixar sa residència Lortzing, quan la seva filla contragué matrimoni ab l'acabalat fabricant Krafft, quedantse definitivament a Viena. Temps després perdé en Krafft tota la seva fortuna, sofí una llarga malaltia, y la seva muller hagué de defensar-se donant lliçons de piano y de llengües vivas. Del matrimoni viuen dos fills, un d'ells director d'orquestra a provincies, y dugas fillas, que resideixen a Viena. La viuda se sosté ab una pensió que li procura l'associació teatral alemanya y ab un tant per cent dels drets d'execució d'òperas del seu pare.

Acaban de publicarse, reunidas en col·lecció, sis *Cansons pera noyas*, de Brahms, que fins ara sols havian aparegut espargidas en altrás col·leccions de *lieder*. L'aplech actual respon a desitjos expressats pel mateix compositor en vida, qui, segons consta en lo prefaci de la col·lecció, escrivia l'any 77 al editor: «Faig un aplech de cansons pera noyas, de tots estaments. He tractat de reflectarhi llurs diverses situacions. Fins hi incloch una imprecació femenina. De-bo de-bo desitjaria que fossin editadas ab lo títol de *Cansons pera noyas*».

PUBLICACIONS REBUDAS

Musikalisches Wochenblatt (Setmanari Musical, Leipzig).

Núm. 45, 3 Novembre 1904.

Dr. K. Grunsky: *Cartas de Liszt al professor Lebert*. — Dietari musical de la setmana: *Concerts y òperas*. — Correspondència. — Informació. — Novas. — Música religiosa. — Programas de Concerts. — Artistes contractats. — Miscelania. — Bibliografia. — Críticas.

Núm. 46, 10 Novembre 1904.

Dr. K. Grunsky: *Cartas de Liszt al professor Lebert* (conclusió). — K. Mey: *Pera'l 50 aniversari del natalici de F. Curti (16 Novembre de 1904)*. — Lo professor A. Krause (70 aniversari del seu natalici). — M. Arend: *La orquesta de Gluck*. — Dietari musical: *Operas y concerts de la setmana*. — Correspondència. — Informació. — Novas curtas. — Programas. — Artistes contractats. — Llibres y composicions musicals. — Críticas bibliogràfiques.

Núm. 47, 17 Novembre 1904.

A. Kromayer: *Sobre'l capítol IV del llibre «La música y la psicofisiologia»*, de M. Jaell. — Dietari: *Operas y concerts de la setmana*. — Correspondència. — Informació. — Novas. — Programas. — Primeras audicions en iglesias y concerts. — Artistes contractats. — Miscelania. — Música nova. — Críticas.

Signale für die musikalische Welt (Senyal pera'l món musical).

Núm. 57-58, 26 Octubre 1904.

F. Spiro: *Reformas de l'òpera italiana*.—Dr. W. Niemann: *Monuments musicaux austriachs*. (Composicions del segle XV, Adler y Koller; Concerti grossi, J. Muffat.)—W. Niemann: *Crítica de las Guitas musicales d'Eschmann y Boss*.—Major y menor.—Opera.—Concerts.—Novetats.

Núm. 60-61, 9 Novembre de 1904.

G. Kruse: *Gènesis de las òperas de Lortzing*.—G. Samazeuilh-Paris: *Lo monument de César Franck a Paris*.—Major y menor.—Concerts.—Opera.—Novetats.

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft.

(Revista mensual de la Associació internacional de música.)

Any VI, quadern 2, Novembre de 1904.

Acorts especials sobre la Presidencia de la Societat.
—E. Istel: *P. Cornelius com a home y com a artista*.—A. S. Rose: *Una col·lecció particular d'instruments africans*.—R. Münnich: *La segona festa Bach a Leipzig*.—A. Heuss: «*Motexuma*», òpera en tres actes, de C. E. Graun.—Informació.—Conferencias sobre música.—Novas d'associacions y institucions docents musicals.—Novas generals.—Revista crítica bibliogràfica.—Revista de Revistas.—Catàlegs d'editors.—Novas de l'Associació.

Le Courrier Musical (Paris).

Núm. 22, 15 Novembre 1904.

Sur les œuvres de Jean-Marie Leclair l'ainé. L. de la Laurencie.—*Opinions sur l'Art musical libre*. Subventions et Conservatoire (suite). J. Marcel.—*Don Juan a l'Opéra et a l'Opéra Comique*. V. Debay.—*Les Grands Concerts*. J. d'Udine.

Núm. 23, 1.er Desembre 1904.

Les Fonctions tonales: essai de théorie et de représentation. J. de Queylar.—*Le Sentiment musical chez les écrivains de 1830: Honoré de Balzac, G. Rouchés*.—*Opinions sur l'Art musical libre (fin)*. J. Marcel.

Le Guide Musical (Bruxelles).

Núm. 45, 6 Novembre 1904.

La musique religieuse orthodoxe roumaine. M. Margaritesco.—*Correspondence*. G. Servièrès.—*Encore un mot de bibliographie musicale*. H. de C.

Núm. 46, 13 Novembre 1904.

La Musique dans la nature, sa place dans l'œuvre de Richard Wagner. May de Rudder.—*La troisième symphonie de M. Albéric Magnard aux Concerts Lamoureux*. F. de Ménil.

Núm. 47, 20 Novembre 1904.

La Musique dans la nature, sa place dans l'œuvre de Richard Wagner (suite et fin). May de Rudder.

Núm. 48, 27 Novembre 1904.

Notes sur l'évolution de la musique en Espagne. R. Sand.—«*Le Sang de la Sirène*», première audition au théâtre de la Gaîté. H. Imbert.

Núm. 49, 4 Desembre 1904.

Notes sur l'évolution de la musique en Espagne (suite et fin). R. Sand.—*L'Alceste de Gluck*. M. K.

Musica e Musicisti (Milano).

Núm. 11, 15 Novembre 1904.

Le Danze macabre.—*L'Esposizione dell'antica Arte Senese e la Musica. Una «Cantata» del Quattrocento in onore di Siena*. Liugia Cellesi.

L'Écho des Orpheons (Paris).

Núms. 26, 27 y 28, 10, 20 y 30 Novembre 1904.

Novas del moviment orfeonich.

Le Ménestrel (Paris).

Núms. 45, 46, 47, 48 y 49, 6, 13, 20 y 27 Novembre y 4 Desembre 1904.

Un chanteur de l'Opéra au XVIIIe siècle. A. Pougin.—*L'Âme du Comédien*. P. d'Estrée.—*Berlioziana*. J. Tiersot.

Santa Cecilia (Bernal, República Argentina).

Núm. 8, Octubre 1904.

Música de órgano y música de iglesia. J. A. Medina.—*A propósito del Motu proprio*.—*El Canto Gregoriano. Su restauración. La Obra de Solesmes* (continuación). El Abad de Santo Domingo de Silos.

La Tribune de Saint-Gervais (Paris).

Núm. 11, Novembre 1904.

Les chants de la Messe. Abbé J. Dupoux.—*Les chants liturgiques à Jérusalem*. Le R. P. Peitavi.—*Henry Du Mont (suite)*. H. Quittard.—*Qu'est ce que l'exécution et le chant traditionnels dans la liturgie*. A. Gastoué.

Monthly Musical Record (Londres).

Núm. 408, Desembre 1904.

The Predecessors of the Pianoforte. Professor F. Niecks.—*Giacomo Puccini*.—*Hugo Wolf and his Penthesilea*. A. E. Keeton.—*Music for Children*. J. S. S.—*Anton Grigorovitch Rubinstein*. A. E. K.—*The Compositions of Hugo Wolf*.

Musica Sacra (Milano).

Núm. 11, Novembre 1904.

Arcaismi musicali?!... D. A. N.—*Il Congresso di Roma e il canto gregoriano tradizionale*.—*Dubbi musicali a rima obbligata con risoluzione*. Don C. Baciga.—*La Musica religiosa popolare*. P. Ghignoni.

Boletín de la Unión Musical de Barcelona.

Núm. 12, 15 Novembre 1904.

¡Progreseemos!... Garriga.—*¡Presente!* A. Miró.—*¿En qué consiste la belleza?* J. Soldevila.

Santa Cecilia (Torino).

Núm. 5, Novembre 1904.

Le reliquie e la festa di Santa Cecilia. Sac. P. Guerini.—*L'eterno... ritmo!! Virga-flexa*.—*La Commissione per l'Edizione vaticana*.—*La Messa Papæ Marcelli in S. Petronio a Bologna*. Filaletto.

Edició Breitkopf et Haertel (Leipzig).

Nova publicació:

Traumbilder Phantasie (Ausgabe für Violine und Pianoforte). H. C. Lumbye.

ORFEÓ CATALÀ

SECCIÓ OFICIAL

El dia 18 del mes corrent de Desembre, a las 10 del matí, tindrà lloch en el Teatre de Novetats un concert dedicat als senyors socis protectors de l'ORFEÓ CATALÀ, en el qual s'estrenaran: una composició del mestre Nicolau sobre lletra de la poesia *Caplani*, de Mossèn Cinto; *Hivern*, de Mas y Serracant, y *Cansó del Trovador y Decandiment*, de na Narcisa Freixas.

Además, se cantarán en aquest concert totas las composicions chorals premiadas y executadas en la Festa de la Música Catalana.

El dia 23 d'aquest mateix mes, també en el Teatre de Novetats, a las 9 de la nit, se donarà un concert públich extraordinari pera donar a conèixer las composicions estrenadas en el concert de protectors.

Se publicarán detalls per cartells.

NOVA

Contractat pera donar varis concerts a l'illa de Cuba, sortirà de Paris el 21 d'aquest mes el notable pianista y actiu corresponsal nostre en aquella capital J. J. Nin.

Desitjem que'ls èxits que obtinga en la novella república americana siguin una continuació dels molt lligítims y falaguers que ha obtingut aquest any a Paris tantas vegadas com s'ha fet sentir en públich.

Durant l'ausencia del senyor Nin s'encarregarà d'informar a nostres llegidors sobre'l moviment musical de la capital de Fransa, nostre excel·lent amic y distingit compositor en Vicens M.ª de Gibert y Serra.

Tip. «L'Avenç», Ronda de l'Universitat, 20, Barcelona

Pianos

Chassaigne Frères

Fortuny, 3 y 5, BARCELONA

PARIS 190, MEDALLA D'OR

Pianos de qua y verticals a cordas creuhadas
y quadro de ferro estil Nort-Americà

Comptat * Plassos * Lloguers